

แผนการใช้ที่ดินตำบลป่าแดง อำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก

จัดทำโดย : สถานีพัฒนาที่ดินพิษณุโลก
สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 8 กรมพัฒนาที่ดิน
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

คำนำ

การจัดทำแผนการใช้ที่ดินดำเนินการตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 มาตรา 72 (1) ที่ได้บัญญัติให้มีการวางแผนการใช้ที่ดินให้เหมาะสมกับศักยภาพของที่ดินตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยแผนการใช้ที่ดินตำบลป่าแดง อำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก ได้นำแนวคิดของ องค์การอาหารและการเกษตรแห่งสหประชาชาติ (Food and Agriculture Organization of the United Nations: FAO) และ โครงการสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติ (United Nations Environment Programme: UNEP) มาปรับใช้ คือ ความเหมาะสมทางกายภาพ ความเหมาะสมทางเศรษฐกิจ การยอมรับจากสังคม การสร้างความยั่งยืนให้สิ่งแวดล้อม และเสนอทางเลือกการใช้ที่ดิน ร่วมกับวิธีการที่จำเป็นอื่น ๆ เช่น กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal: PRA) การประเมินคุณภาพที่ดิน เป็นต้น กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดินร่วมกับสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต (สพข.) และสถานีพัฒนาที่ดิน (สพด.) ในการดำเนินงานวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล โดยพิจารณาภาพรวมของสภาพปัญหาในด้านต่าง ๆ ทั้งด้านกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคม วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลนำไปสู่การวางแผนการใช้ที่ดินที่สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่ โดยผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA) ในการระบุปัญหา ความต้องการของเกษตรกรและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทั้งนี้ สพด. ได้จัดทำแผนกิจกรรม/โครงการ เพื่อขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดินให้เป็นรูปธรรมเพื่อให้เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น มีการใช้ที่ดินอย่างถูกต้องเหมาะสม รักษาสภาพแวดล้อม และอนุรักษ์ทรัพยากรในชุมชนให้เกิดความยั่งยืนต่อไป

สถานีพัฒนาที่ดินพิษณุโลก

สิงหาคม 2567

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
สารบัญตาราง	ง
สารบัญรูป	จ
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ความสำคัญของการวางแผนการใช้ที่ดิน	1-1
1.2 หลักการและเหตุผล	1-1
1.3 วัตถุประสงค์	1-1
1.4 ระยะเวลาและสถานที่ดำเนินงาน	1-1
1.5 ขั้นตอนการดำเนินงาน	1-2
1.6 วิสัยทัศน์ของตำบล	1-2
บทที่ 2 ข้อมูลทั่วไป	
2.1 ที่ตั้งและอาณาเขต	2-1
2.2 การแบ่งส่วนการปกครอง	2-1
2.3 สภาพภูมิประเทศ	2-1
2.4 สภาพภูมิอากาศ	2-3
2.5 สภาพการใช้ที่ดินในปัจจุบัน	2-5
2.6 สภาพเศรษฐกิจและสังคม	2-9
บทที่ 3 สถานภาพของทรัพยากรธรรมชาติ	
3.1 ทรัพยากรป่าไม้	3-1
3.2 ทรัพยากรน้ำ	3-1
3.3 ทรัพยากรดิน	3-2
บทที่ 4 กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal: PRA)	
4.1 การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA)	4-1
4.2 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน	4-4

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 การประเมินคุณภาพที่ดิน	
5.1 หลักการประเมินคุณภาพที่ดินด้านกายภาพ	5-1
5.2 พืชเศรษฐกิจที่สำคัญของตำบล	5-2
5.3 ระดับความเหมาะสมของที่ดิน	5-2
บทที่ 6 แผนการใช้ที่ดิน	
6.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการจัดทำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล	6-1
6.2 แผนการใช้ที่ดิน	6-2
บทที่ 7 การขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดิน	
7.1 ขั้นตอนการดำเนินงาน	7-1
7.2 กิจกรรมที่จะดำเนินการของกรมพัฒนาที่ดิน	7-1
7.3 กิจกรรมที่จะดำเนินงานของหน่วยงานอื่น	7-2
7.4 ความต้องการของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	7-2
เอกสารอ้างอิง	อ-1

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
2-1	สถิติภูมิอากาศ สถิติภูมิอากาศ ณ สถานีตรวจอากาศจังหวัดพิจิตร ปี พ.ศ. 2537-2566	2-4
2-2	สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลป่าแดง อำเภอลำปาง จังหวัดพิจิตร	2-6
2-3	จำนวนประชากรและครัวเรือนตำบลป่าแดง อำเภอลำปาง จังหวัดพิจิตร ปีพ.ศ. 2566	2-9
2-4	จำนวนและสัดส่วนครัวเรือนเกษตรตำบลป่าแดง อำเภอลำปาง จังหวัดพิจิตร ปีพ.ศ. 2566	2-10
2-5	รายได้-รายจ่ายเฉลี่ยครัวเรือนตำบลป่าแดง อำเภอลำปาง จังหวัดพิจิตร ปีพ.ศ. 2567	2-11
3-1	สมบัติที่ดิน ตำบลป่าแดง อำเภอลำปาง จังหวัดพิจิตร	3-6
5-1	ตัวอย่างการประเมินคุณภาพที่ดินด้านกายภาพของประเภท การใช้ประโยชน์ที่ดิน	5-2
5-2	ชั้นความเหมาะสมทางกายภาพของที่ดิน ตำบลป่าแดง อำเภอลำปาง จังหวัดพิจิตร	5-3
6-1	เขตการใช้ที่ดิน ตำบลป่าแดง อำเภอลำปาง จังหวัดพิจิตร	6-5
7-1	กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินในเขตเกษตรกรรมที่จะดำเนินการใน ปีงบประมาณ 2568-2572	7-4
7-2	สรุปกิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นในเขตการใช้ที่ดิน	7-5
7-3	เป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณ ตำบลป่าแดง อำเภอลำปาง จังหวัดพิจิตร แผน 5 ปี (พ.ศ. 2568-2572)	7-6

สารบัญรูป

รูปที่		หน้า
1-1	กรอบการวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล	1-3
2-1	ที่ตั้งและอาณาเขตตำบลป่าแดง อำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก	2-1
2-2	สมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร จังหวัดพิษณุโลก	2-5
2-3	สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลป่าแดง อำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก	2-8
3-1	ทรัพยากรดิน ตำบลป่าแดง อำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก	3-9
4-1	การวิเคราะห์สถานการณ์โดยระบบ DPSIR ของตำบลป่าแดง อำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก	4-3
4-2	ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน ตำบลป่าแดง อำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก	4-4
6-1	เขตการใช้ที่ดิน ตำบลป่าแดง อำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก	6-7
7-1	การชะล้างพังทลายของดิน ตำบลป่าแดง อำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก	7-3

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญของการวางแผนการใช้ที่ดิน

ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 72 รัฐพึงดำเนินการเกี่ยวกับที่ดิน ทรัพยากรน้ำ และพลังงาน ดังต่อไปนี้

(1) วางแผนการใช้ที่ดินของประเทศ ให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และศักยภาพของที่ดิน ตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน...

1.2 หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันกรมพัฒนาที่ดินได้ดำเนินการวางแผนการใช้ที่ดินระดับประเทศเรียบร้อยแล้ว ซึ่งเป็นการวางกรอบเชิงนโยบายมุ่งเน้นการพัฒนาด้านการเกษตรให้เกิดความสมดุลและยั่งยืนและในขณะเดียวกันต้องอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมควบคู่กับการรักษาคุณค่าทางศิลปวัฒนธรรม แต่ทั้งนี้เพื่อให้เกิดการใช้ประโยชน์ที่ดินในระดับพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพและรักษาฐานการผลิตด้านทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืนตลอดห่วงโซ่อุปทาน แผนการใช้ที่ดินระดับตำบลจึงถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานดังกล่าว

ทั้งนี้กรมพัฒนาที่ดินได้จัดทำแผนปฏิบัติการกรมพัฒนาที่ดินระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566-2570) เพื่อให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ “เป็นองค์กรอัจฉริยะทางดิน เพื่อขับเคลื่อนการใช้ที่ดินอย่างเหมาะสม 15 ล้านไร่ ภายในปี 2570” ซึ่งในส่วนของประเด็นในการพัฒนาที่ 2 บริหารจัดการทรัพยากรดินและที่ดินด้วย ชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง (High Value Dataset) ซึ่งมีเป้าหมาย คือ การนำชุดดินที่มีมูลค่าสูงไปใช้ในการบริหารจัดการทางการเกษตร ในส่วนของตัวชี้วัด ซึ่งบริหารจัดการทรัพยากรดินและที่ดินบนพื้นฐานของชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง ร้อยละ 100 กลยุทธ์ที่ 2 ยกระดับแผนการใช้ที่ดินไปสู่การปฏิบัติ ได้กำหนดให้ร้อยละของแผน การใช้ที่ดินระดับตำบลที่จัดทำแล้วเสร็จทั้งประเทศ ภายใน ปี 2570 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80) เป็นตัวชี้วัดหนึ่งของกลยุทธ์ดังกล่าว

1.3 วัตถุประสงค์

- 1.3.1 เพื่อรักษาเสถียรภาพของทรัพยากรให้เกิดความสมดุลและยั่งยืนภายใต้การพัฒนาด้านต่าง ๆ ของตำบล
- 1.3.2 เพื่อให้การใช้ที่ดินมีผลตอบแทนสูงสุดต่อหน่วยเนื้อที่อย่างยั่งยืน
- 1.3.3 เพื่อให้เกิดการกำหนดแผนงาน โครงการ กิจกรรม ที่สอดคล้องกับแผนการใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้นและอยู่บนหลักการของโมเดลเศรษฐกิจ BCG (Bio – Circular – Green Economy: BCG Model)

1.4 ระยะเวลาและสถานที่ดำเนินงาน

- 1.4.1 ระยะเวลา 1 ตุลาคม 2566–30 กันยายน 2567
- 1.4.2 สถานที่ ตำบลป่าแดง อำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก

1.5 ขั้นตอนการดำเนินงาน

1.5.1 รวบรวมข้อมูลปฐมภูมิและทุติยภูมิ ประกอบด้วย

1) ด้านกายภาพ ได้แก่ ทรัพยากรดิน ทรัพยากรน้ำ ทรัพยากรป่าไม้ ภูมิอากาศ สภาพการใช้ที่ดิน เขตป่าไม้ตามกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรี

2) ด้านเศรษฐกิจและสังคม เช่น การถือครองที่ดิน ลักษณะทางเศรษฐกิจของตำบล จำนวนประชากร เป็นต้น

3) ด้านนโยบายและข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ยุทธศาสตร์ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13 ยุทธศาสตร์ภาค แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด แผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ แผนพัฒนาท้องถิ่น 4 ปี ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลตำบลหรือองค์การบริหารส่วนตำบล

1.5.2 จัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal : PRA) เพื่อรับฟังความคิดเห็น ประเด็นปัญหา ความต้องการด้านต่าง ๆ ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นและเกษตรกรในตำบล

1.5.3 ประเมินคุณภาพของที่ดินของพืชเศรษฐกิจหลักและพืชทางเลือกที่มีมูลค่าของตำบล

1.5.4 สังเคราะห์ข้อมูลจากข้อ 1.5.1 ถึง 1.5.3 เพื่อใช้ประกอบการวางแผนการใช้ที่ดิน

1.5.5 กำหนด (ร่าง) แผนการใช้ที่ดินระดับตำบล

1.5.6 รับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อ (ร่าง) แผนการใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้น

1.5.7 ปรับปรุง (ร่าง) แผนการใช้ที่ดินเพื่อจัดทำแผนการใช้ที่ดินฉบับสมบูรณ์

1.5.8 นำแผนการใช้ที่ดินเข้าสู่คณะทำงานวิชาการของเขตฯ เพื่อตรวจสอบความครบถ้วน/สมบูรณ์ของเนื้อหาและองค์ประกอบ

1.5.9 เผยแพร่แผนการใช้ที่ดินเพื่อนำไปสู่การขับเคลื่อนการดำเนินงาน ประกอบด้วย

1) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น นำแผนการใช้ที่ดินที่จัดทำขึ้นไปประกอบการจัดทำแผนการพัฒนาของตำบล เพื่อนำไปสู่การของบประมาณที่มีความสอดคล้องกับศักยภาพด้านการผลิตและสภาพของทรัพยากรของตำบล

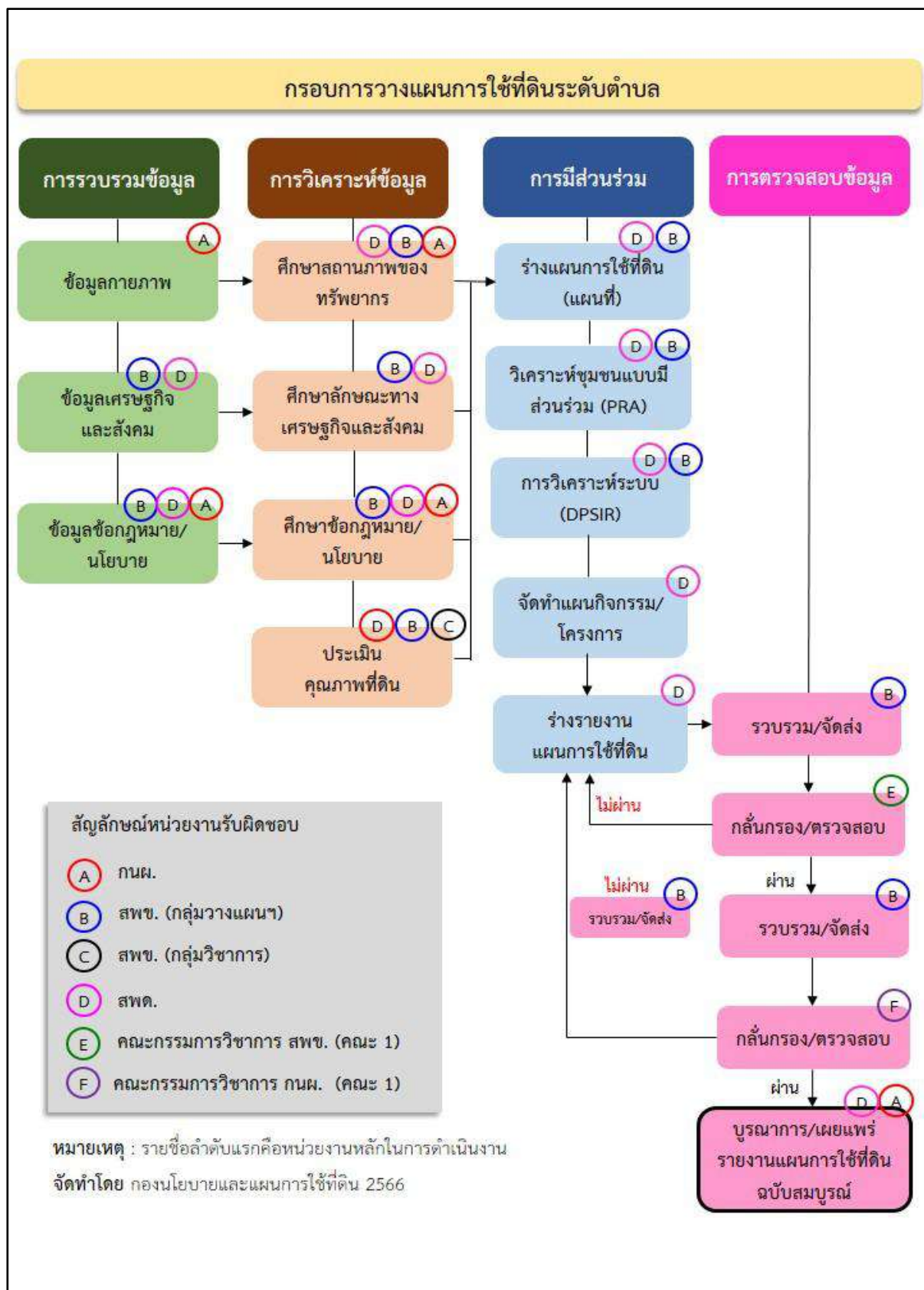
2) กรมพัฒนาที่ดิน โดยสถานีพัฒนาที่ดิน กำหนดแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ที่สอดคล้องกับแผนการใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้นในแต่ละเขตและสามารถใช้ประกอบการของบประมาณในพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นที่ยอมรับ

3) หน่วยงานราชการอื่น ๆ สามารถใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานประกอบแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมที่สอดคล้องกับแผนการใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้นในแต่ละเขต

จากขั้นตอนที่กล่าวข้างต้น สามารถจัดทำกรอบการวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล แสดงดังรูปที่ 1-1

1.6 วิสัยทัศน์ของตำบล

“บริการเป็นเลิศ เปิดโอกาสการศึกษา พัฒนาเศรษฐกิจ มุ่งสู่ตำบลน่าอยู่” (เทศบาลตำบลป่าแดง, 2567)

รูปที่ 1-1 กรอบการวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล

บทที่ 2

ข้อมูลทั่วไป

2.1 ที่ตั้งและอาณาเขต

ตำบลป่าแดง อำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก ตั้งอยู่ทางตอนกลางของอำเภอชาติตระการ มีพื้นที่ประมาณ 103.09 ตารางกิโลเมตร หรือ 64,429 ไร่ โดยมีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้ (รูปที่ 2-1)

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	ตำบลบ้านดง ตำบลชาติตระการ อำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก
ทิศใต้	ติดต่อกับ	ตำบลสวนเมี่ยง ตำบลท่าสะแก อำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	ตำบลชาติตระการ อำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	ตำบลบ้านดง อำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก

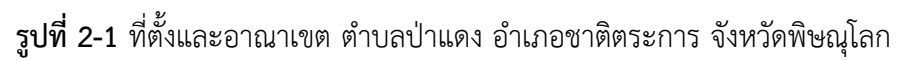
2.2 การแบ่งส่วนการปกครอง

ตำบลป่าแดง อำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก แบ่งส่วนการปกครองออกเป็น 12 หมู่บ้าน ดังนี้

หมู่ที่ 1 บ้านป่าแดง	หมู่ที่ 7 บ้านน้ำภาคน้อย
หมู่ที่ 2 บ้านนา	หมู่ที่ 8 บ้านนาเมือง
หมู่ที่ 3 บ้านธนูทอง	หมู่ที่ 9 บ้านห้วยเหิน
หมู่ที่ 4 บ้านไทรงาม	หมู่ที่ 10 บ้านนาล้อม
หมู่ที่ 5 บ้านศรีสงคราม	หมู่ที่ 11 บ้านห้วยท่าเนื้อ
หมู่ที่ 6 บ้านร่มเย็น	หมู่ที่ 12 บ้านไทยเจริญ

2.3 สภาพภูมิประเทศ

ลักษณะพื้นที่ทั่วไปส่วนใหญ่เป็นที่ดอน มีสภาพพื้นที่ราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบ ลูกคลื่นลอนลาดลูกคลื่นลอนชัน เนินเขา และพื้นที่สูงชันเป็นพื้นที่ที่มีความสูงประมาณ 300-700 เมตรจากระดับทะเลปานกลาง มีลำน้ำ ลำห้วยไหลผ่านที่สำคัญ เช่น น้ำคิง น้ำภาค น้ำภาคน้อย บึงวังเงาะ ร่องห้วยท้องพาน ร่องห้วยโป่ง ห้วยท่าเนื้อ ห้วยเหิน ห้วยขมิ้ง

2.4 สภาพภูมิอากาศ

จากการศึกษาสถิติภูมิอากาศคาบ 30 ปี (พ.ศ. 2537-2566) พบว่า ตำบลป่าแดง อำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก มีรายละเอียดดังนี้

2.4.1 อุณหภูมิ

มีอุณหภูมิโดยเฉลี่ยทั้งปี 28.0 องศาเซลเซียส อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย 37.1 องศาเซลเซียส ในเดือนเมษายน และอุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ย 19.1 องศาเซลเซียส ในเดือนมกราคม

2.4.2 ปริมาณน้ำฝน

มีปริมาณน้ำฝนรวมทั้งปี 1,359.6 มิลลิเมตร มีฝนตกประมาณ 120 วัน เดือนที่มีฝนตกมากที่สุดในเดือนกันยายน มีปริมาณฝน 282.5 มิลลิเมตร และมีฝนตกประมาณ 19 วัน

2.4.3 สมดุลน้ำเพื่อการเกษตร

จากข้อมูลสถิติภูมิอากาศในคาบ 30 ปี (พ.ศ. 2537-2566) ณ สถานีตรวจอากาศ จังหวัดพิษณุโลก ได้นำมาวิเคราะห์สมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร ซึ่งเป็นการวิเคราะห์หาช่วงฤดูกาลเพาะปลูกพืชตลอดจนช่วงระยะเวลาที่พืชเสี่ยงต่อการขาดน้ำ ข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์ คือ ปริมาณน้ำฝน และศักยภาพการคายระเหยน้ำอ้างอิง (ET_o) ซึ่งคำนวณด้วยโปรแกรม Cropwat for Windows Version 8.0 โดยใช้สมการ Penman-Monteith สามารถสรุปสมดุลของน้ำเพื่อการเกษตรในเขตอาศัยน้ำฝนได้ดังนี้

ช่วงที่เหมาะสมต่อการปลูกพืช เป็นช่วงที่ค่าปริมาณน้ำฝนมากกว่าค่าการระเหยจากผิวดินและการคายน้ำของพืช เป็นช่วงที่ดินมีความชุ่มชื้นพอเหมาะต่อการเพาะปลูกพืช ซึ่งช่วงนี้เริ่มตั้งแต่ปลายเดือนเมษายนถึงต้นเดือนพฤศจิกายน

ช่วงที่มีน้ำมากเกินไป เป็นช่วงที่ค่าปริมาณน้ำฝนมากกว่าค่าการระเหยจากผิวดินและ การคายน้ำของพืช ซึ่งช่วงนี้เริ่มตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคมถึงปลายเดือนตุลาคม

ช่วงขาดน้ำ เป็นช่วงฤดูแล้งที่ค่าปริมาณน้ำฝนน้อยกว่าค่า 0.5 การระเหยจากผิวดินและการคายน้ำของพืช ซึ่งพืชอาจเสียหายจากการขาดแคลนน้ำได้ ซึ่งช่วงนี้เริ่มตั้งแต่ต้นเดือนพฤศจิกายน ถึงปลายเดือนเมษายน (ตารางที่ 2-1 และรูปที่ 2-2)

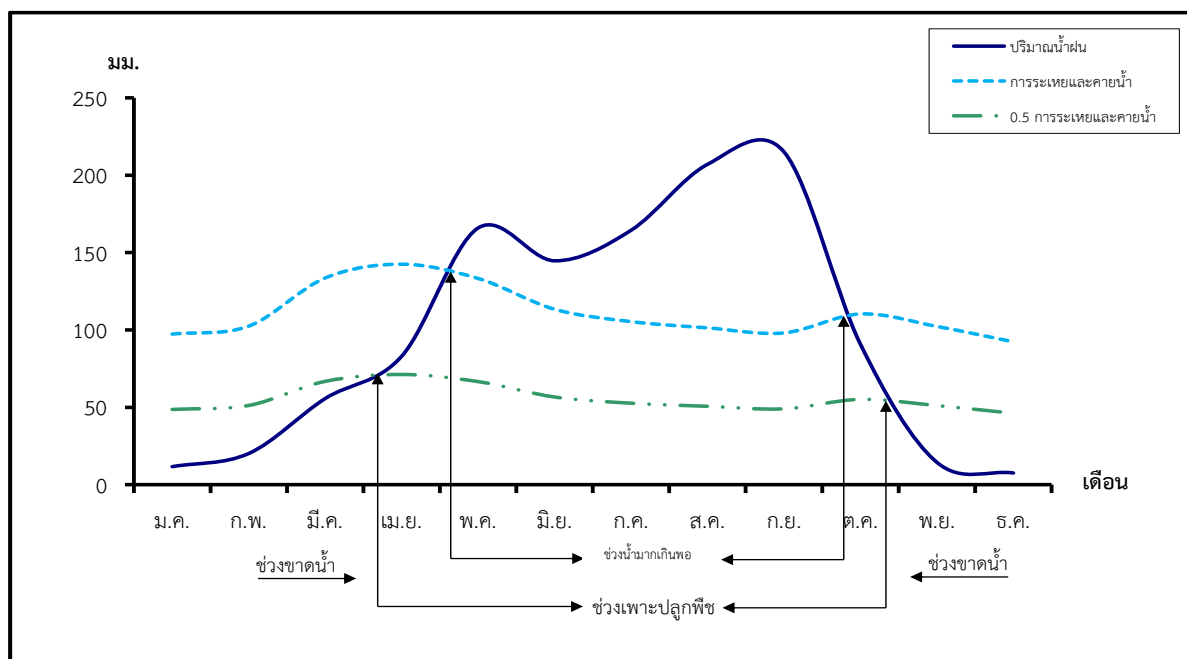

ตารางที่ 2-1 สถิติภูมิอากาศ ณ สถานีตรวจอากาศจังหวัดพิษณุโลก (ปี พ.ศ. 2537-2566)

เดือน	อุณหภูมิ (ซ.)			ความชื้นสัมพัทธ์ (%)	ปริมาณน้ำฝน (มม.)	จำนวนวันที่ฝนตก (วัน)	ศักยภาพการคายระเหยน้ำ ^{/1} (มม.)	ปริมาณฝนใช้การ ^{/1} (มม.)
	ต่ำสุด	สูงสุด	เฉลี่ย					
ม.ค.	19.1	31.4	24.9	69	7.0	2	103.5	6.9
ก.พ.	20.9	33.5	26.8	67	22.9	3	113.1	22.1
มี.ค.	23.6	35.6	29.1	65	31.1	9	145.4	29.6
เม.ย.	25.3	37.1	30.7	65	69.5	6	162.3	61.8
พ.ค.	25.4	35.7	30.1	72	167.9	13	152.5	122.8
มิ.ย.	25.2	34.3	29.3	76	161.4	16	130.8	119.7
ก.ค.	24.8	33.3	28.6	79	186.8	19	117.5	131
ส.ค.	24.7	32.7	28.3	81	231.8	20	114.7	145.8
ก.ย.	24.7	32.7	28.2	82	282.5	20	111.9	153.3
ต.ค.	24.1	32.7	28.0	79	150.5	13	117.5	114.3
พ.ย.	22.2	32.4	27.0	73	33.7	4	108.3	31.9
ธ.ค.	19.5	31.0	25.0	70	14.5	1	100.8	14.2
เฉลี่ย	23.3	33.5	28.0	73	-	-	-	-
รวม	-	-	-	-	1,359.6	126	1,478.3	953.4

หมายเหตุ : ^{/1}จากการคำนวณโดยโปรแกรม Cropwat for Windows Version 8.0

ที่มา : กรมอุตุนิยมวิทยา (2567)

รูปที่ 2-2 สมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร จังหวัดพิษณุโลก

2.5 สภาพการใช้ที่ดินปัจจุบัน

จากฐานข้อมูลของกองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน (2567) สภาพการใช้ที่ดินตำบลป่าแดง อำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก ซึ่งสำรวจโดยกลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน ประกอบด้วย ประเภทการใช้ที่ดินต่าง ๆ ดังนี้

2.5.1 พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง มีเนื้อที่ 3,249 ไร่ หรือร้อยละ 5.04 ของเนื้อที่ตำบล

2.5.2 พื้นที่เกษตรกรรมมีเนื้อที่ 39,122 ไร่ หรือร้อยละ 60.72 ของเนื้อที่ตำบล ประกอบด้วย การใช้ประโยชน์ที่ดินด้านเกษตรกรรมต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1) เกษตรผสมผสาน มีเนื้อที่ 146 ไร่ หรือร้อยละ 0.23 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ เกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม

2) พื้นที่นา มีเนื้อที่ 10,022 ไร่ หรือร้อยละ 15.55 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ นาข้าว

3) พืชไร่ มีเนื้อที่ 16,922 ไร่ หรือร้อยละ 26.27 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ มันสำปะหลัง ข้าวโพด อ้อย

4) ไม้ยืนต้น มีเนื้อที่ 10,304 ไร่ หรือร้อยละ 15.99 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ ยางพารา สัก ปาล์มน้ำมัน

5) ไม้ผล มีเนื้อที่ 1,443 ไร่ หรือร้อยละ 2.23 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ มะขาม มะม่วง ไม้ผลผสม

6) ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์และโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ มีเนื้อที่ 249 ไร่ หรือร้อยละ 0.39 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ โรงเรือนเลี้ยงสุกร โรงเรือนเลี้ยงโค กระบือ และม้า

7) สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ มีเนื้อที่ 36 ไร่ หรือร้อยละ 0.06 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ สถานที่เพาะเลี้ยงปลา

2.5.3 พื้นที่ป่าไม้ มีเนื้อที่ 20,239 ไร่ หรือร้อยละ 31.41 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ ป่าผลัดใบสมบูรณ์ ป่าผลัดใบร่อยหรอ

แผนการใช้ที่ดินตำบลป่าแดง อำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก

2.5.4 พื้นที่แหล่งน้ำ มีเนื้อที่ 300 ไร่ หรือร้อยละ 0.47 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ อ่างเก็บน้ำ แม่น้ำลำห้วย ลำคลอง บ่อน้ำในไร่นา

2.5.5 พื้นที่เบ็ดเตล็ด มีเนื้อที่ 1,519 ไร่ หรือร้อยละ 2.36 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ พืชหญ้าสลับไม้พุ่ม/ไม้ละเมาะ พื้นที่ถม พืชธรรมชาติ

ตารางที่ 2-2 สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลป่าแดง อำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก

หน่วยแผนที่	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
U	พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	3,249	5.04
U101	ตัวเมืองและย่านการค้า	847	1.31
U201	หมู่บ้านบนพื้นราบ	1,837	2.85
U301	สถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ	298	0.46
U502	โรงงานอุตสาหกรรม	90	0.14
U503	ลานตากและแหล่งรับซื้อทางการเกษตร	116	0.18
U602	รีสอร์ท โรงแรม เกสต์เฮาส์	5	0.01
U603	สุสาน ป่าช้า	56	0.09
A	พื้นที่เกษตรกรรม	39,122	60.72
A001	เกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม	146	0.23
A101	นาข้าว	10,022	15.55
A200	ไร่ร้าง	158	0.25
A201	พืชไร่ผสม	140	0.22
A202	ข้าวโพด	3,466	5.38
A202/A204	ข้าวโพด/มันสำปะหลัง	79	0.12
A203	อ้อย	315	0.49
A204	มันสำปะหลัง	12,736	19.77
A205	สับปะรด	28	0.04
A301	ไม้ยืนต้นผสม	92	0.14
A301/A407	ไม้ยืนต้นผสม/มะม่วง	14	0.02
A302	ยางพารา	8,761	13.6
A303	ปาล์มน้ำมัน	477	0.74
A304	ยูคาลิปตัส	150	0.23
A305	สัก	810	1.26

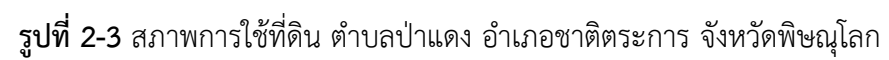

แผนการใช้ที่ดินตำบลป่าแดง อำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก

ตารางที่ 2-2 (ต่อ)

หน่วยแผนที่	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
A401	ไม้ผลผสม	164	0.25
A407	มะม่วง	451	0.7
A407/A412	มะม่วง/มะขาม	7	0.01
A407/A413	มะม่วง/ลำไย	4	0.01
A411	กล้วย	13	0.02
A412	มะขาม	781	1.21
A413	ลำไย	22	0.03
A422	มะนาว	1	ns
A701	ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์	162	0.25
A702	โรงเรือนเลี้ยงโค กระบือ และม้า	30	0.05
A704	โรงเรือนเลี้ยงสุกร	57	0.09
A902	สถานที่เพาะเลี้ยงปลา	36	0.06
F	พื้นที่ป่าไม้	20,239	31.41
F200	ป่าผลัดใบรอสภาพฟื้นฟู	1,171	1.82
F201	ป่าผลัดใบสมบูรณ์	19,068	29.59
M	พื้นที่เบ็ดเตล็ด	1,519	2.36
M101	ทุ่งหญ้าธรรมชาติ	57	0.09
M102	ทุ่งหญ้าสลับไม้พุ่ม/ไม้ละเมาะ	1,377	2.14
M405	พื้นที่ถม	85	0.13
W	พื้นที่แหล่งน้ำ	300	0.47
W101	แม่น้ำ ลำห้วย ลำคลอง	108	0.17
W102	หนอง บึง ทะเลสาบ	7	0.01
W201	อ่างเก็บน้ำ	129	0.20
W202	บ่อน้ำในไร่นา	56	0.09
ผลรวมทั้งหมด		64,429	100.00

หมายเหตุ : เนื้อที่คำนวณด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์

2.6 สภาพเศรษฐกิจและสังคม

2.6.1 ประชากร

จากหลักฐานทะเบียนราษฎร์ของกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ปี พ.ศ. 2566 พบว่า ประชากรที่อาศัยในพื้นที่ตำบลป่าแดง มีประชากรรวม 8,121 คน แยกเป็นชาย 4,081 คน เป็นหญิง 4,040 คน ความหนาแน่นโดยเฉลี่ย 78.78 คนต่อตารางกิโลเมตร มีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด 3,686 ครัวเรือน เป็นครัวเรือนเกษตรที่มาขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร 1,974 ครัวเรือน หรือร้อยละ 53.55 ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมด และเป็นครัวเรือนที่ประกอบอาชีพอื่น ๆ ครัวเรือนเกษตรที่ไม่ได้มาขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร 1,712 ครัวเรือน หรือร้อยละ 46.45 ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมด ดังรายละเอียดในตารางที่ 2-3 และตารางที่ 2-4

ตารางที่ 2-3 จำนวนประชากรและครัวเรือน ตำบลป่าแดง อำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก ปี 2566

ตำบล/หมู่บ้าน	จำนวน ครัวเรือน	จำนวนประชากร (คน)		
		ชาย	หญิง	รวม
ตำบลป่าแดง	3,686	4,081	4,040	8,121
หมู่ที่ 0 ป่าแดง	5	67	26	93
หมู่ที่ 1 ป่าแดง	311	229	273	502
หมู่ที่ 2 นา	331	476	469	945
หมู่ที่ 3 ธนุทอง	165	228	238	466
หมู่ที่ 4 ไทรงาม	687	535	519	1,054
หมู่ที่ 5 ศรีสงคราม	514	331	331	662
หมู่ที่ 6 ร่มเย็น	281	263	319	582
หมู่ที่ 7 น้ำภาคน้อย	118	205	192	397
หมู่ที่ 8 นาเมือง	136	213	219	432
หมู่ที่ 9 ห้วยเหิน	366	495	450	945
หมู่ที่ 10 นาล้อม	247	388	390	778
หมู่ที่ 11 ห้วยท่าเนื้อ	284	333	316	649
หมู่ที่ 12 ไทยเจริญ	241	318	298	616

ที่มา: กรมการปกครอง (2566)

ตารางที่ 2-4 จำนวนและสัดส่วนครัวเรือน ตำบลป่าแดง อำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก ปี พ.ศ. 2566

รายการ	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
จำนวนครัวเรือนทั้งหมด ¹⁾	3,686	100.00
- จำนวนครัวเรือนเกษตรที่ขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร ²⁾	1,974	53.55
- จำนวนครัวเรือนที่ประกอบอาชีพอื่น ๆ และจำนวนครัวเรือนเกษตรที่ไม่ได้มาขึ้นทะเบียนฯ	1,712	46.45

ที่มา: 1) กรมการปกครอง (2566)

2) กรมส่งเสริมการเกษตร (2566)

2.6.2 การถือครองที่ดิน

ตำบลป่าแดง อำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก มีพื้นที่รวมทั้งหมด 64,429 ไร่ และมีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด 3,686 ครัวเรือน (ตารางที่ 2-3) จากการวิเคราะห์พบการถือครองที่ดินเฉลี่ยครัวเรือนละ 17.48 ไร่ จากข้อมูลสภาพการใช้ที่ดินในปัจจุบันของตำบล มีพื้นที่เกษตรกรรมทั้งหมด 39,122 ไร่ หรือร้อยละ 60.72 ของเนื้อที่ทั้งหมด และเมื่อนำมาประเมินพบการถือครองที่ดินทางการเกษตรเฉลี่ยครัวเรือนละ 19.82 ไร่

2.6.3 ลักษณะทางเศรษฐกิจและการประกอบอาชีพ

ประชากรในตำบลป่าแดง อำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม มีจำนวนครัวเรือนเกษตรที่ขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร 1,974 ครัวเรือน (ตารางที่ 2-4) มีการใช้ที่ดินสำหรับปลูกมันสำปะหลัง ข้าว ยางพารา และข้าวโพด ทางด้านการเลี้ยงสัตว์เกษตรกรจะมีการเลี้ยงไว้เพื่อบริโภคหากเหลือจึงจำหน่ายเป็นรายได้เสริม นอกจากนี้ประชากรยังประกอบอาชีพค้าขาย รับราชการ รับจ้างทั่วไป และอื่น ๆ บางครัวเรือนประกอบอาชีพหลายอย่างควบคู่กันไป

2.6.4. ด้านรายได้ – รายจ่าย

จากข้อมูลความจำเป็นพื้นฐานของกรมการพัฒนาชุมชน ปีพ.ศ. 2567 พบว่า รายได้ครัวเรือนเฉลี่ยปีละ 216,227 บาท รายได้เฉลี่ยบุคคลเฉลี่ยปีละ 75,585 บาท รายจ่ายครัวเรือนเฉลี่ยปีละ 112,756 บาท รายจ่ายบุคคลเฉลี่ยปีละ 38,906 บาท เมื่อพิจารณาจะเห็นว่ารายได้ครัวเรือนมากกว่ารายจ่ายครัวเรือนปีละ 103,471 บาท และรายได้บุคคลมากกว่ารายจ่ายบุคคลปีละ 36,679 บาท ดังรายละเอียดในตารางที่ 2-5

ตารางที่ 2-5 รายได้-รายจ่ายเฉลี่ยครัวเรือน ตำบลป่าแดง อำเภอลำปาง จังหวัดพิจิตร ปีพ.ศ. 2567

ตำบล/หมู่บ้าน	แหล่งรายได้ของครัวเรือน (บาท/ปี)			รายได้เฉลี่ย (บาท/ปี)			รายจ่ายเฉลี่ย (บาท/ปี)	
	อาชีพหลัก	อาชีพรอง	รายได้อื่น	ทำ-หาเอง	ครัวเรือน	บุคคล	ครัวเรือน	บุคคล
ตำบลป่าแดง								
หมู่ที่ 1	ป่าแดง							
หมู่ที่ 2	นา							
หมู่ที่ 3	ธัญพืช							
หมู่ที่ 4	ไร่สวน							
หมู่ที่ 5	ศรีสงคราม							
หมู่ที่ 6	ร่มเย็น							
หมู่ที่ 7	น้ำตกน้อย							
หมู่ที่ 8	นาเมือง							
หมู่ที่ 9	ห้วยเหิน							
หมู่ที่ 10	นาล้อม							
หมู่ที่ 11	ห้วยท่าเนื้อ							
หมู่ที่ 12	ไทยเจริญ							

ที่มา: กรมการพัฒนารัฐบาล (2567)

บทที่ 3

สถานภาพของทรัพยากรธรรมชาติ

การศึกษาสถานภาพของทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ตำบลป่าแดง อำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก ได้แก่ ทรัพยากรป่าไม้ ทรัพยากรน้ำ และทรัพยากรดิน ซึ่งเป็นทรัพยากรกายภาพที่สำคัญต่อการทำการเกษตร ดังนั้นจึงจำเป็นต้องทราบว่าทรัพยากรธรรมชาติแต่ละชนิดปัจจุบันมีสถานะอย่างไร เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการวางแผน การใช้ที่ดินซึ่งจะนำไปสู่การกำหนดแผนงาน โครงการ กิจกรรม รวมถึงมาตรการต่าง ๆ เพื่อการพัฒนาพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป โดยมีรายละเอียดดังนี้

3.1 ทรัพยากรป่าไม้

3.1.1 ป่าไม้ตามกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรี

- 1) ป่าอนุรักษ์ พบพื้นที่ป่าอนุรักษ์ในพื้นที่ คือ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูเมี่ยง-ภูทอง เนื้อที่ 1,382 ไร่
- 2) ป่าสงวนแห่งชาติ ได้มีการจำแนกเขตการใช้ประโยชน์ทรัพยากรและที่ดินป่าไม้ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติตามมติคณะรัฐมนตรี วันที่ 10 มีนาคม 2535 และ 17 มีนาคม 2535 แบ่งออกเป็น 3 เขต ประกอบด้วย เขตพื้นที่ป่าเพื่อการอนุรักษ์ (Zone C) เขตพื้นที่ป่าเพื่อเศรษฐกิจ (Zone E) และเขตพื้นที่ป่าที่เหมาะสมต่อการเกษตร (Zone A) จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบพื้นที่ป่าจำแนกเขตการใช้ประโยชน์ทรัพยากรที่ดินและป่าไม้ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติตามมติคณะรัฐมนตรีในพื้นที่ ได้แก่

- (1) เขตพื้นที่ป่าเพื่อการอนุรักษ์ (Zone C) เนื้อที่ 18,811 ไร่

- (2) เขตพื้นที่ป่าเพื่อเศรษฐกิจ (Zone E) เนื้อที่ 29,835 ไร่

3.1.2 ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบชั้นคุณภาพลุ่มน้ำในพื้นที่ ได้แก่

- 1) พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 1A เนื้อที่ 4,946 ไร่
- 2) พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 2 เนื้อที่ 4,939 ไร่
- 3) พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 3 เนื้อที่ 8,386 ไร่
- 4) พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 4 เนื้อที่ 13,810 ไร่
- 5) พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 5 เนื้อที่ 32,348 ไร่

ทั้งนี้ เนื้อที่ดังกล่าวข้างต้นคำนวณด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ เป็นเนื้อที่เบื้องต้นเท่านั้น ไม่สามารถใช้อ้างอิงได้ทางกฎหมาย

3.2 ทรัพยากรน้ำ

3.2.1 ปริมาณน้ำฝน พบว่า ในพื้นที่ตำบลป่าแดง มีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยในคาบ 30 ปี (พ.ศ. 2537-2566) มีปริมาณน้ำฝนรวม 1,359.6 มิลลิเมตรต่อปี

3.2.2 น้ำผิวดิน หมายถึง แม่น้ำลำคลอง หนอง บึง ทะเลสาบ อ่างเก็บน้ำ และแหล่งน้ำสาธารณะอื่นๆ ที่อยู่ภายในผืนแผ่นดิน ในพื้นที่ตำบลป่าแดง มีรายละเอียดของแหล่งน้ำผิวดินดังนี้

1) แหล่งน้ำผิวดินธรรมชาติ ได้แก่ น้ำคิง น้ำภาค น้ำภาคน้อย บึงวังเงาะ ร่องห้วยท้องพาน ร่องห้วยโป่ง หนองไทยเจริญ ห้วยขมิ้ง ห้วยเซิม ห้วยท่าเนื้อ ห้วยบึงน้อย ห้วยผักเนา ห้วยมะคอม ห้วยร้องโรงเหล็ก ห้วยหินฝน และห้วยเหิน

2) แหล่งน้ำผิวดินที่มนุษย์สร้างขึ้น ได้แก่ อ่างเก็บน้ำห้วยขมิ้ง อ่างเก็บน้ำห้วยท่าเนื้อ และอ่างเก็บน้ำห้วยเหิน

3.2.3 น้ำบาดาล จากฐานข้อมูลของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล (2566) พบว่า ตำบลป่าแดง มีจำนวนบ่อบาดาลราชการจำนวน 8 บ่อ และจำนวนบ่อบาดาลเอกชนจำนวน 1 บ่อ

3.3 ทรัพยากรดิน

ทรัพยากรดินในพื้นที่ตำบลป่าแดง อำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก พบหน่วยแผนที่ดินทั้งหมด 42 หน่วยแผนที่ดิน และหน่วยพื้นที่เบ็ดเตล็ด 3 หน่วยแผนที่ ดังนี้

3.3.1 ดินในพื้นที่ลุ่ม มี 2 หน่วยแผนที่ดิน ได้แก่

1) หน่วยแผนที่ดิน Nbn-sIA ชุดดินหนองบุญมาก มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 3,418 ไร่ หรือร้อยละ 5.30 ของเนื้อที่ตำบล

2) หน่วยแผนที่ดิน Th-fsi-silA ดินธวัชบุรีที่เป็นดินทรายแป้งละเอียด มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายแป้ง ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 640 ไร่ หรือร้อยละ 0.99 ของเนื้อที่ตำบล

3.3.2 ดินในพื้นที่ดอน มี 40 หน่วยแผนที่ดิน ได้แก่

1) หน่วยแผนที่ดิน Chp-fsi-silA ดินชุมพลบุรีที่เป็นดินทรายแป้งละเอียด มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายแป้ง ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 519 ไร่ หรือร้อยละ 0.81 ของเนื้อที่ตำบล

2) หน่วยแผนที่ดิน Chp-fsi-silB ดินชุมพลบุรีที่เป็นดินทรายแป้งละเอียด มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายแป้ง ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 2,412 ไร่ หรือร้อยละ 3.74 ของเนื้อที่ตำบล

3) หน่วยแผนที่ดิน Ckr-gm-sIA/b ดินจักราชที่มีจุดประสีเทา มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ และมีคันนา มีเนื้อที่ 319 ไร่ หรือร้อยละ 0.49 ของเนื้อที่ตำบล

4) หน่วยแผนที่ดิน Ckr-gm-sIB/b ดินจักราชที่มีจุดประสีเทา มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ และมีคันนา มีเนื้อที่ 527 ไร่ หรือร้อยละ 0.82 ของเนื้อที่ตำบล

5) หน่วยแผนที่ดิน Ct-br-IB ดินจตุรัสที่เป็นดินสีน้ำตาล มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วน ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 4,678 ไร่ หรือร้อยละ 7.26 ของเนื้อที่ตำบล

6) หน่วยแผนที่ดิน Ct-br-IC ดินจตุรัสที่เป็นดินสีน้ำตาล มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วน ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 88 ไร่ หรือร้อยละ 0.14 ของเนื้อที่ตำบล

7) หน่วยแผนที่ดิน Png-sIC ชุดดินโพนงาม มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 29 ไร่ หรือร้อยละ 0.05 ของเนื้อที่ตำบล

8) หน่วยแผนที่ดิน Png-fsi,br-silB ดินโพนงามที่เป็นดินทรายแบ่งละเอียดและเป็นดินสีน้ำตาล มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายแบ่ง ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 2,451 ไร่ หรือร้อยละ 3.80 ของเนื้อที่ตำบล

9) หน่วยแผนที่ดิน Png-lsk-sLB ดินโพนงามที่เป็นดินร่วนปนชื้นส่วนหยาบ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 1,104 ไร่ หรือร้อยละ 1.71 ของเนื้อที่ตำบล

10) หน่วยแผนที่ดิน Png-lsk-sLC ดินโพนงามที่เป็นดินร่วนปนชื้นส่วนหยาบ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 3,152 ไร่ หรือร้อยละ 4.89 ของเนื้อที่ตำบล

11) หน่วยแผนที่ดิน Png-d,mw-sLB ดินโพนงามที่เป็นดินลึกและมีการระบายน้ำดีปานกลาง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 166 ไร่ หรือร้อยละ 0.26 ของเนื้อที่ตำบล

12) หน่วยแผนที่ดิน Png-vd,fsi-lB ดินโพนงามที่เป็นดินลึกมากและเป็นดินทรายแบ่งละเอียด มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วน ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 441 ไร่ หรือร้อยละ 0.68 ของเนื้อที่ตำบล

13) หน่วยแผนที่ดิน Png-vd,br-sLB ดินโพนงามที่เป็นดินลึกมากและเป็นดินสีน้ำตาล มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 119 ไร่ หรือร้อยละ 0.18 ของเนื้อที่ตำบล

14) หน่วยแผนที่ดิน Png-Wk-sLC หน่วยเชิงซ้อนของชุดดินโพนงาม และชุดดินวังน้ำเขียว มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 13 ไร่ หรือร้อยละ 0.02 ของเนื้อที่ตำบล

15) หน่วยแผนที่ดิน Ptc-sLB ชุดดินปึกธงชัย มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 2,124 ไร่ หรือร้อยละ 3.30 ของเนื้อที่ตำบล

16) หน่วยแผนที่ดิน Ptc-sLC ชุดดินปึกธงชัย มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 663 ไร่ หรือร้อยละ 1.03 ของเนื้อที่ตำบล

17) หน่วยแผนที่ดิน Ptc-fl-sLB ดินปึกธงชัยที่เป็นดินร่วนละเอียด มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 518 ไร่ หรือร้อยละ 0.81 ของเนื้อที่ตำบล

18) หน่วยแผนที่ดิน Ptc-fl-sLC ดินปึกธงชัยที่เป็นดินร่วนละเอียด มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 2,529 ไร่ หรือร้อยละ 3.93 ของเนื้อที่ตำบล

19) หน่วยแผนที่ดิน Ptc-md,fl-sLC ดินปึกธงชัยที่เป็นดินลึกปานกลางและเป็นดินร่วนละเอียด มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 1,421 ไร่ หรือร้อยละ 2.21 ของเนื้อที่ตำบล

20) หน่วยแผนที่ดิน Ptc-md,fl-sLD ดินปึกธงชัยที่เป็นดินลึกปานกลางและเป็นดินร่วนละเอียด มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 12-20 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 196 ไร่ หรือร้อยละ 0.30 ของเนื้อที่ตำบล

- 21) หน่วยแผนที่ดิน Ptc-mw,fl,br-slB ดินปึกธงชัยที่มีการระบายน้ำดีปานกลาง เป็นดินร่วนละเอียด และเป็นดินสีน้ำตาล มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 176 ไร่ หรือร้อยละ 0.27 ของเนื้อที่ตำบล
- 22) หน่วยแผนที่ดิน Ptc-mw,br-slB ดินปึกธงชัยที่มีการระบายน้ำดีปานกลางและเป็นดินสีน้ำตาล มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 220 ไร่ หรือร้อยละ 0.34 ของเนื้อที่ตำบล
- 23) หน่วยแผนที่ดิน Ptc-gm,fl-sLA/b ดินปึกธงชัยที่มีจุดประสีเทาและเป็นดินร่วนละเอียด มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ และมีคันนา มีเนื้อที่ 9 ไร่ หรือร้อยละ 0.01 ของเนื้อที่ตำบล
- 24) หน่วยแผนที่ดิน Pu-slB ชุดดินภูพาน มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 635 ไร่ หรือร้อยละ 0.99 ของเนื้อที่ตำบล
- 25) หน่วยแผนที่ดิน Pu-md-slB ดินภูพานที่เป็นดินลึกปานกลาง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 8 ไร่ หรือร้อยละ 0.01 ของเนื้อที่ตำบล
- 26) หน่วยแผนที่ดิน Pu-d,fl-slC ดินภูพานที่เป็นดินลึกและเป็นดินร่วนละเอียด มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 836 ไร่ หรือร้อยละ 1.30 ของเนื้อที่ตำบล
- 27) หน่วยแผนที่ดิน Pu-mw,br-slB ดินภูพานที่มีการระบายน้ำดีปานกลางและเป็นดินสีน้ำตาล มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 24 ไร่ หรือร้อยละ 0.04 ของเนื้อที่ตำบล
- 28) หน่วยแผนที่ดิน Sn-lb,d,mw-silB ดินสูงเนินที่มีความอึดตัวเบสต่ำ เป็นดินลึก และมีการระบายน้ำดีปานกลาง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายแฉะ ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 237 ไร่ หรือร้อยละ 0.37 ของเนื้อที่ตำบล
- 29) หน่วยแผนที่ดิน Sn-lb,br-silB ดินสูงเนินที่มีความอึดตัวเบสต่ำและเป็นดินสีน้ำตาล มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายแฉะ ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 537 ไร่ หรือร้อยละ 0.83 ของเนื้อที่ตำบล
- 30) หน่วยแผนที่ดิน Sn-Ct-silB หน่วยเชิงซ้อนของชุดดินสูงเนิน และชุดดินจัตุรัส มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายแฉะ ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 1,589 ไร่ หรือร้อยละ 2.47 ของเนื้อที่ตำบล
- 31) หน่วยแผนที่ดิน Suk-slB ชุดดินสตึก มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 3,128 ไร่ หรือร้อยละ 4.85 ของเนื้อที่ตำบล
- 32) หน่วยแผนที่ดิน Suk-slC ชุดดินสตึก มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 129 ไร่ หรือร้อยละ 0.20 ของเนื้อที่ตำบล
- 33) หน่วยแผนที่ดิน Suk-hb-slB ดินสตึกที่มีความอึดตัวเบสสูง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 643 ไร่ หรือร้อยละ 1.00 ของเนื้อที่ตำบล

34) หน่วยแผนที่ดิน Wi-sicLB ชุดดินวังไผ่ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายแป้ง ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 478 ไร่ หรือร้อยละ 0.74 ของเนื้อที่ตำบล

35) หน่วยแผนที่ดิน Wi-fsi-silB ดินวังไผ่ที่เป็นดินทรายแป้งละเอียด มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายแป้ง ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 2,324 ไร่ หรือร้อยละ 3.61 ของเนื้อที่ตำบล

36) หน่วยแผนที่ดิน Wi-gm-clA/b ดินวังไผ่ที่มีจุดประสีเทา มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ และมีคันนา มีเนื้อที่ 249 ไร่ หรือร้อยละ 0.39 ของเนื้อที่ตำบล

37) หน่วยแผนที่ดิน Wi-gm,fsi-silA ดินวังไผ่ที่มีจุดประสีเทาและเป็นดินทรายแป้งละเอียด มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายแป้ง ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 3,987 ไร่ หรือร้อยละ 6.19 ของเนื้อที่ตำบล

38) หน่วยแผนที่ดิน Wk-sLD ชุดดินวังน้ำเขียว มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 12-20 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 108 ไร่ หรือร้อยละ 0.17 ของเนื้อที่ตำบล

39) หน่วยแผนที่ดิน Wk-sLE ชุดดินวังน้ำเขียว มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 20-35 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 427 ไร่ หรือร้อยละ 0.66 ของเนื้อที่ตำบล

40) หน่วยแผนที่ดิน Wk-sLC-RC หน่วยเชิงซ้อนของชุดดินวังน้ำเขียว มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ กับที่ดินหินพื้นโผล่ มีเนื้อที่ 455 ไร่ หรือร้อยละ 0.71 ของเนื้อที่ตำบล

3.3.3 พื้นที่เบ็ดเตล็ด มี 3 หน่วยแผนที่ ได้แก่

1) หน่วยแผนที่ดิน SC พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน มีเนื้อที่ 20,179 ไร่ หรือร้อยละ 31.32 ของเนื้อที่ตำบล

2) หน่วยแผนที่ดิน ES ฝาชัน มีเนื้อที่ 351 ไร่ หรือร้อยละ 0.54 ของเนื้อที่ตำบล

3) หน่วยแผนที่ดิน W พื้นที่น้ำ มีเนื้อที่ 173 ไร่ หรือร้อยละ 0.27 ของเนื้อที่ตำบล

ปัญหาทรัพยากรดินทางการเกษตรตามสภาพธรรมชาติในพื้นที่ พบปัญหาดินตื้น มีเนื้อที่ 5,253 ไร่ หรือร้อยละ 8.15 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ ดินโพนงามที่เป็นดินร่วนปนชื้นส่วนหยาบ (Png-lsk) ชุดดินวังน้ำเขียว (Wk) และหน่วยเชิงซ้อนของชุดดินวังน้ำเขียวกับที่ดินหินพื้นโผล่ (Wk-RC)

รายละเอียดของสมบัติดิน ตำบลป่าแดง อำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก ดังแสดงในตารางที่ 3-1 และแผนที่แสดงในลักษณะของชุดดิน (รูปที่ 3-1)

แผนการใช้ที่ดินตำบลป่าแดง อำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก

ตารางที่ 3-1 สมบัติดิน ตำบลป่าแดง อำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก

หน่วยแผนที่ดิน	ความลาดชัน (%)	ความลึก (ซม.)	การระบายน้ำ	ความอุดม สมบูรณ์ ของดิน	ความจุแลกเปลี่ยน แคตไอออน (cmol/kg)	ความอิ่มตัวเบส (%)	ปฏิกิริยาดิน		ค่าการนำ ไฟฟ้า (dS/m)	ความลึกของ ชั้นจาโรไซด์ (ซม.)	เนื้อที่	
							ดินบน	ดินล่าง			ไร่	ร้อยละ
Chp-fsi-silA	0-2	>150	ดีปานกลาง	ปานกลาง	<10	<35	5.0-5.5	5.0-7.0	<2	-	519	0.81
Chp-fsi-silB	2-5	>150	ดีปานกลาง	ต่ำ	<10	<35	5.0-5.5	5.0-7.0	<2	-	901	1.40
Chp-fsi-silB*	2-5	>150	ดีปานกลาง	ปานกลาง	<10	<35	5.0-5.5	5.0-7.0	<2	-	1,511	2.34
Ckr-gm-sIA/b	0-2	>150	ดีปานกลางถึง ค่อนข้างเลว	ต่ำ	<10	<35	5.0-5.5	4.5-5.0	<2	-	319	0.49
Ckr-gm-sIB/b	2-5	>150	ดีปานกลางถึง ค่อนข้างเลว	ปานกลาง	<10	<35	5.0-5.5	4.5-5.0	<2	-	527	0.82
Ct-br-lB	2-5	50-100	ดี	ปานกลาง	>20	>75	5.5-6.5	6.0-8.0	<2	-	4,678	7.26
Ct-br-lC	5-12	50-100	ดี	ปานกลาง	>20	>75	5.5-6.5	6.0-8.0	<2	-	88	0.14
Nbn-sIA	0-2	>150	ค่อนข้างเลว	ต่ำ	10-20	35-75	5.0-5.5	5.5-6.5	<2	-	3,418	5.30
Png-d,mw-sIB	2-5	100-150	ดีปานกลาง	ปานกลาง	<10	<35	5.5-6.5	4.5-5.5	<2	-	166	0.26
Png-fsi,br-silB	2-5	50-100	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.5-6.5	4.5-5.5	<2	-	1,292	2.00
Png-fsi,br-silB*	2-5	50-100	ดี	ปานกลาง	<10	<35	5.5-6.5	4.5-5.5	<2	-	1,159	1.80
Png-lsk-sIB	2-5	0-50	ดี	ปานกลาง	<10	<35	5.5-6.5	4.5-5.5	<2	-	1,104	1.71
Png-lsk-sIC	5-12	0-50	ดี	ปานกลาง	<10	<35	5.5-6.5	4.5-5.5	<2	-	3,152	4.89
Png-slC	5-12	50-100	ดี	ปานกลาง	<10	<35	5.5-6.5	4.5-5.5	<2	-	29	0.05
Png-vd,br-sIB	2-5	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.5-6.5	4.5-5.5	<2	-	119	0.18
Png-vd,fsi-lB	2-5	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.5-6.5	4.5-5.5	<2	-	441	0.68
Png-Wk-sIC	5-12	50-100/ 0-50	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.5-6.5	4.5-5.5	<2	-	13	0.02
Ptc-fl-sIB	2-5	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.0-6.5	4.5-5.0	<2	-	262	0.41
Ptc-fl-sIB*	2-5	>150	ดี	ปานกลาง	<10	<35	5.0-6.5	4.5-5.0	<2	-	256	0.40

แผนการใช้ที่ดินตำบลป่าแดง อำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก

ตารางที่ 3-1 (ต่อ)

หน่วยแผนที่ดิน	ความลาดชัน (%)	ความลึก (ซม.)	การระบายน้ำ	ความอุดมสมบูรณ์ของดิน	ความจุแลกเปลี่ยนแคตไอออน (cmol/kg)	ความอิ่มตัวเบส (%)	ปฏิกิริยาดิน		ค่าการนำไฟฟ้า (dS/m)	ความลึกของชั้นจาโรไซด์ (ซม.)	เนื้อที่	
							ดินบน	ดินล่าง			ไร่	ร้อยละ
Ptc-fl-sIC	5-12	>150	ดี	ปานกลาง	<10	<35	5.0-6.5	4.5-5.0	<2	-	2,529	3.93
Ptc-gm,fl-sIA/b	0-2	>150	ดีปานกลางถึงค่อนข้างเลว	ปานกลาง	<10	<35	5.0-6.5	4.5-5.0	<2	-	9	0.01
Ptc-md,fl-sIC	5-12	50-100	ดี	ปานกลาง	<10	<35	5.0-6.5	4.5-5.0	<2	-	1,421	2.21
Ptc-md,fl-sID	12-20	50-100	ดี	ปานกลาง	<10	<35	5.0-6.5	4.5-5.0	<2	-	196	0.30
Ptc-mw,br-sIB	2-5	>150	ดีปานกลาง	ปานกลาง	<10	<35	5.0-6.5	4.5-5.0	<2	-	220	0.34
Ptc-mw,fl,br-sIB	2-5	>150	ดีปานกลาง	ปานกลาง	<10	<35	5.0-6.5	4.5-5.0	<2	-	176	0.27
Ptc-sIB	2-5	>150	ดี	ปานกลาง	<10	<35	5.0-6.5	4.5-5.0	<2	-	2,124	3.30
Ptc-sIC	5-12	>150	ดี	ปานกลาง	<10	<35	5.0-6.5	4.5-5.0	<2	-	663	1.03
Pu-d,fl-sIC	5-12	100-150	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.0-6.5	4.5-5.0	<2	-	836	1.30
Pu-md-sIB	2-5	50-100	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.0-6.5	4.5-5.0	<2	-	8	0.01
Pu-mw,br-sIB	2-5	>150	ดีปานกลาง	ต่ำ	<10	<35	5.0-6.5	4.5-5.0	<2	-	24	0.04
Pu-sIB	2-5	>150	ดี	ปานกลาง	<10	<35	5.0-5.5	4.5-5.0	<2	-	635	0.99
Sn-Ct-silB	2-5	>150/ 50-100	ดี	ปานกลาง	10-20	35-75	5.5-7.0/ 6.5-8.0	5.5-7.0/ 6.5-8.0	<2	-	1,589	2.47
Sn-lb,br-silB	2-5	>150	ดี	ปานกลาง	10-20	<35	4.5-5.5	4.5-5.5	<2	-	537	0.83
Sn-lb,d,mw-silB	2-5	100-150	ดี	ปานกลาง	10-20	<35	4.5-5.5	4.5-5.5	<2	-	237	0.37
Suk-hb-sIB	2-5	>150	ดี	ต่ำ	<10	35-75	5.0-5.5	5.5-6.0	<2	-	643	1.00
Suk-sIB	2-5	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.0-5.5	5.5-6.0	<2	-	1,440	2.23
Suk-sIB*	2-5	>150	ดี	ปานกลาง	<10	<35	5.0-5.5	5.5-6.0	<2	-	1,688	2.62
Suk-sIC	5-12	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.0-5.5	5.5-6.0	<2	-	129	0.20
Th-fsi-silA	0-2	>150	ค่อนข้างเลว	ปานกลาง	>20	35-75	6.0-6.5	6.5-7.0	<2	-	640	0.99

แผนการใช้ที่ดินตำบลป่าแดง อำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก

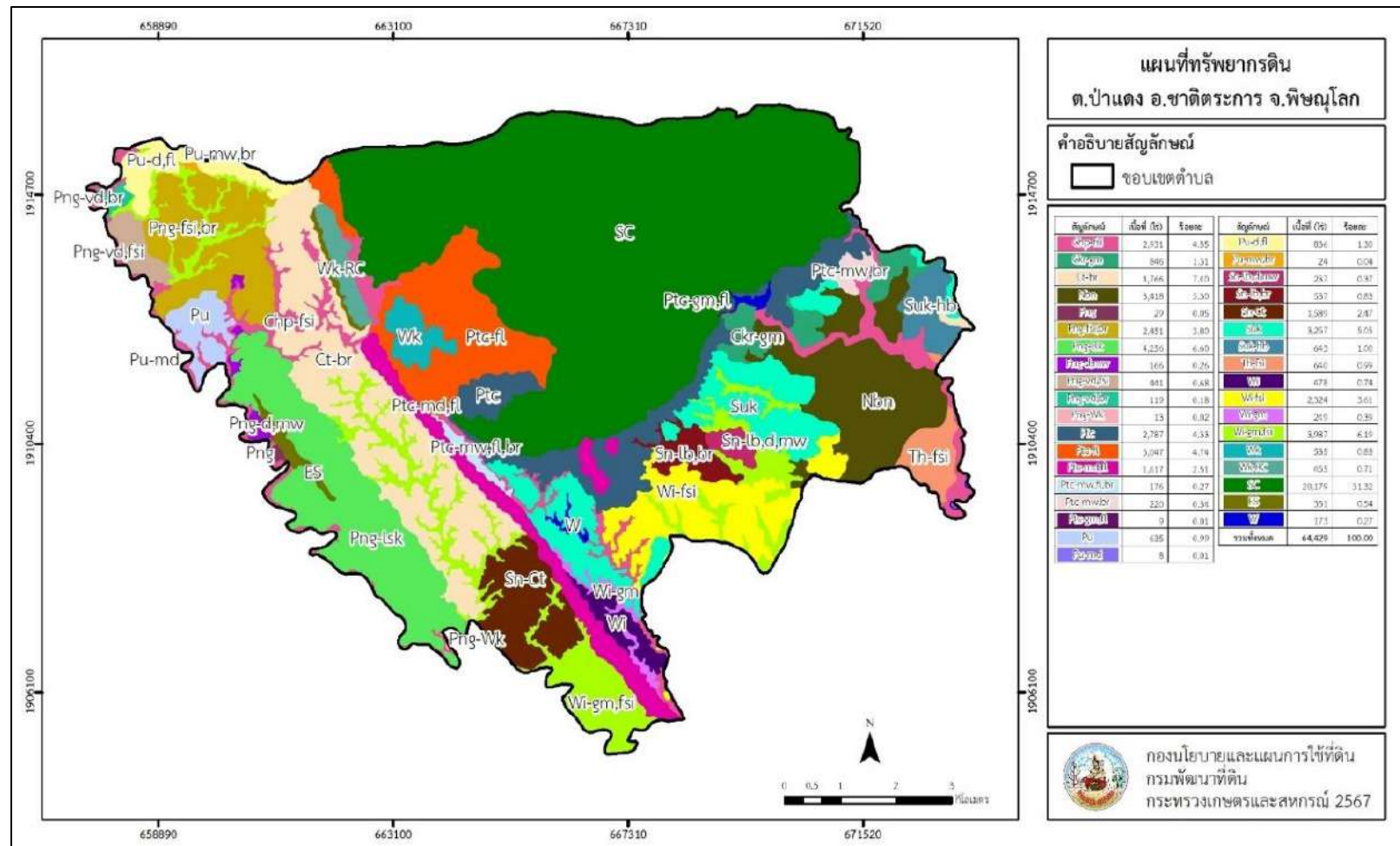
ตารางที่ 3-1 (ต่อ)

หน่วยแผนที่ดิน	ความลาดชัน (%)	ความลึก (ซม.)	การระบายน้ำ	ความอุดมสมบูรณ์ของดิน	ความจุแลกเปลี่ยนแคตไอออน (cmol/kg)	ความอิ่มตัวเบส (%)	ปฏิกิริยาดิน		ค่าการนำไฟฟ้า (dS/m)	ความลึกของชั้นจาโรไซด์ (ซม.)	เนื้อที่	
							ดินบน	ดินล่าง			ไร่	ร้อยละ
Wi-fsi-silB	2-5	>150	ดีปานกลาง	ปานกลาง	10-20	35-75	5.5-6.0	5.5-6.5	<2	-	2,324	3.61
Wi-gm,fsi-silA	0-2	>150	ดีปานกลางถึงค่อนข้างเลว	ต่ำ	10-20	35-75	5.5-6.0	5.5-6.5	<2	-	103	0.16
Wi-gm,fsi-silA*	0-2	>150	ดีปานกลางถึงค่อนข้างเลว	ปานกลาง	10-20	35-75	5.5-6.0	5.5-6.5	<2	-	3,884	6.03
Wi-gm-clA/b	0-2	>150	ดีปานกลางถึงค่อนข้างเลว	ปานกลาง	10-20	35-75	5.5-6.0	5.5-6.5	<2	-	249	0.39
Wi-sicLB	2-5	>150	ดีปานกลาง	ปานกลาง	10-20	35-75	5.5-6.0	5.5-6.5	<2	-	478	0.74
Wk-sIC-RC	5-12	0-50	ดี	ปานกลาง	<10	<35	5.0-5.5	4.5-5.0	<2	-	455	0.71
Wk-sID	12-20	0-50	ดี	ปานกลาง	<10	<35	5.0-5.5	4.5-5.0	<2	-	108	0.17
Wk-sIE	20-35	0-50	ดี	ปานกลาง	<10	<35	5.0-5.5	4.5-5.0	<2	-	427	0.66
ES	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	351	0.54
SC	>35	-	-	-	-	-	-	-	-	-	20,179	31.32
W	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	173	0.27
รวมทั้งหมด											64,429	100.00

หมายเหตุ: 1. * หมายถึง หน่วยแผนที่ดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ของดินต่างจากหน่วยแผนที่ดินเดียวกัน

2. เนื้อที่คำนวณด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์

ที่มา : กองสำรวจและวิจัยทรัพยากรดิน กรมพัฒนาที่ดิน (2566)

รูปที่ 3-1 ทรัพยากรดินตำบลป่าแดง อำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก

บทที่ 4

กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal : PRA)

4.1 การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA)

การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA) เมื่อวันที่ 1 สิงหาคม 2567 มีสาระสำคัญ สรุปได้ ดังนี้

4.1.1 ปัญหาหลักของตำบลป่าแดง คือ

- 1) ดินขาดความอุดมสมบูรณ์ ดินตื้นและดินลูกรัง ไม่อุ้มน้ำ
- 2) ขาดแคลนแหล่งน้ำ น้ำไม่เพียงพอ
- 3) โรคพืชและแมลงศัตรูพืชระบาด
- 4) การรวมกลุ่มแปรรูปสินค้าเกษตร
- 5) เมล็ดพันธุ์ ปุ๋ย และยาฆ่าแมลง

4.1.2 ความต้องการของชุมชน เกษตรกร และตำบลป่าแดง มีความต้องการ 5 ประการ คือ

- 1) ปรับปรุงบำรุงดิน เพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของดิน
- 2) แก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำ
- 3) จัดหาแหล่งซื้อ เมล็ดพันธุ์, ปุ๋ย, ยาฆ่าแมลง ที่ราคาถูกและคุณภาพดี
- 4) ความรู้และการจัดการศัตรูพืช
- 5) ส่งเสริมการรวมกลุ่มแปรรูปสินค้าเกษตร และจัดหาตลาดรับซื้อ

ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA) ได้นำมาวิเคราะห์ร่วมกับปัญหาด้านกายภาพ โดยระบบ DPSIR มีรายละเอียดดังนี้

1) แรงขับเคลื่อน (Driver) มี 3 ประการ คือ

1.1) รูปแบบการทำเกษตร (ไม่มีการปรับปรุงบำรุงดิน ใช้ปุ๋ยเคมีและสารเคมีทางการเกษตร มากเกินไป ไม่มีการพักดิน และมีการเผาในพื้นที่เกษตร)

1.2) แมลงศัตรูพืชและโรคพืช

1.3) ต้นทุนการผลิตสูง

2) แรงกดดัน (Pressure) ที่เกิดจากปัจจัยขับเคลื่อน มี 3 ประการ คือ

2.1) การปรับปรุงบำรุงดิน

2.2) ความต้องการน้ำเพื่อการเกษตร

2.3) จัดหาแหล่งจำหน่ายเมล็ดพันธุ์ ปุ๋ย และยาฆ่าแมลง ที่ราคาถูกและคุณภาพดี

3) **สถานะ (State)** ที่เกิดแรงกดดัน มี 3 ประการ คือ

- 3.1) ความอุดมสมบูรณ์ของดิน
- 3.2) ขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตร
- 3.3) ผลผลิตตกต่ำ ต้นทุนการผลิตสูง

4) **ผลกระทบ (Impact)** ที่ปรากฏในพื้นที่ มี 5 ประการ คือ

- 4.1) ดินขาดความอุดมสมบูรณ์
- 4.2) ผลผลิตทางการเกษตรลดลง
- 4.3) ต้นทุนการผลิตสูง
- 4.4) ภาระหนี้สิน
- 4.5) รายได้ลดลง

5) **การตอบสนอง (Response)** ของรัฐในอดีต ปัจจุบัน และในอนาคต มีดังนี้

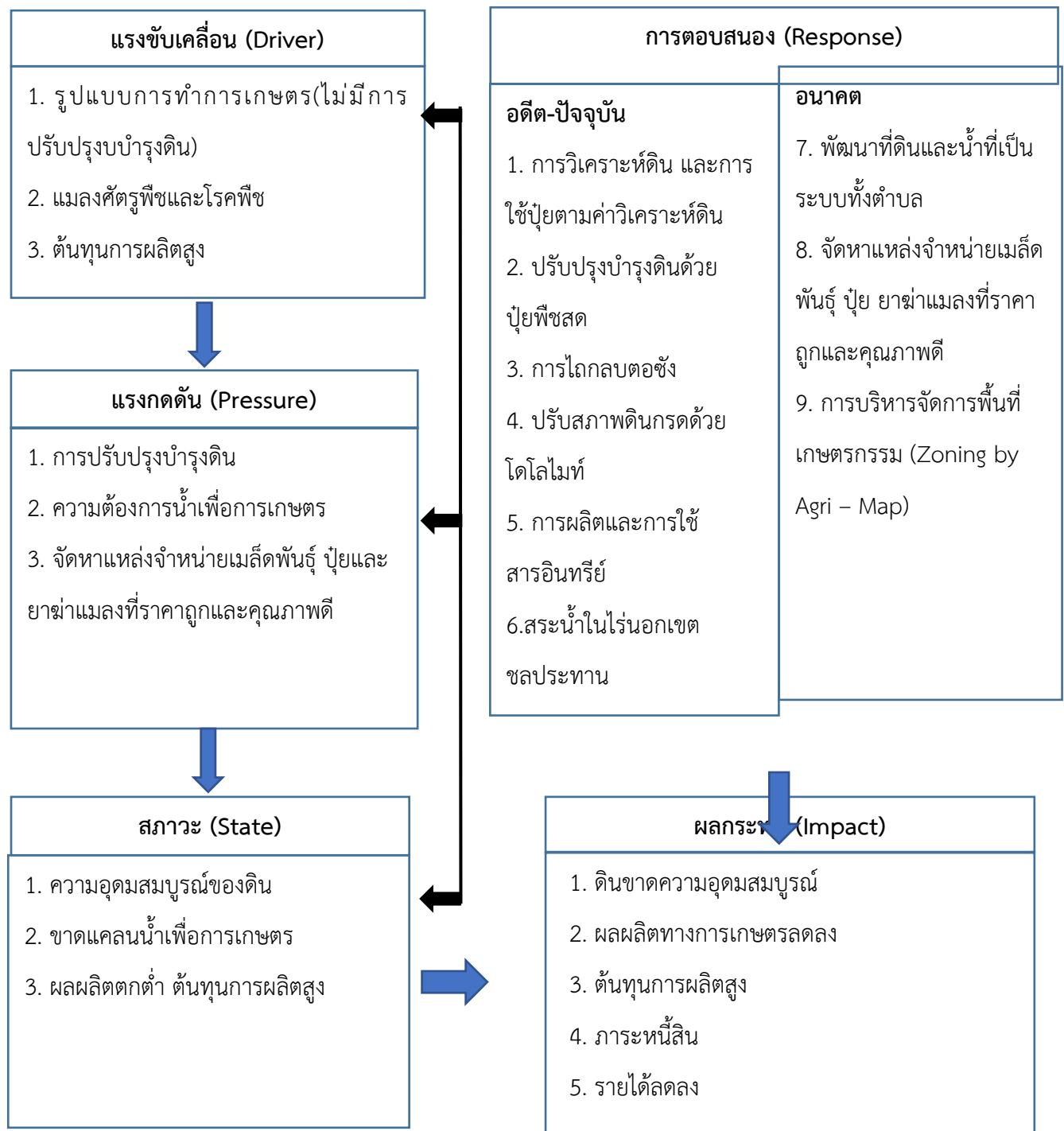
อดีต-ปัจจุบัน

- 5.1) การวิเคราะห์ดิน และการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน
- 5.2) ปรับปรุงบำรุงดินด้วยปุ๋ยพืชสด
- 5.3) การไถกลบตอซัง
- 5.4) ปรับสภาพดินกรดด้วยโดโลไมท์
- 5.5) การผลิตและการใช้สารอินทรีย์
- 5.6) สระน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน

อนาคต

- (5.7) พัฒนาที่ดินและบริหารจัดการน้ำที่เป็นระบบทั้งตำบล
- (5.8) จัดหาแหล่งจำหน่ายเมล็ดพันธุ์ ปุ๋ย และยาฆ่าแมลง ที่ราคาถูกและคุณภาพดี
- (5.9) การบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม (Zoning by Agri – Map)

ดังมีรายละเอียดในรูปที่ 4-1

รูปที่ 4-1 การวิเคราะห์สถานการณ์โดยระบบ DPSIR ของตำบลป่าแดง อำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก

4.2 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน

ตำบลป่าแดง อำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก มีการเพาะปลูกพืช ดังนี้

4.2.1 บริเวณพื้นที่ลาดชัน

- 1) ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ระหว่างเดือนมิถุนายน ถึงเดือนธันวาคม
- 2) ยางพารา

4.2.2 บริเวณพื้นที่ราบลุ่ม

- 1) ข้าวนาปี เกษตรกรจะปลูกข้าวนาปี ระหว่างเดือนมิถุนายน ถึงเดือนธันวาคม
- 2) ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ระหว่างเดือนมิถุนายน ถึงเดือนธันวาคม
- 3) อ้อยโรงงาน ฤดูกาลปลูกเริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคมถึงเดือนกุมภาพันธ์
- 4) มันสำปะหลัง เกษตรกรจะปลูก ระหว่างเดือนมิถุนายน ถึงเดือนธันวาคม

4.2.3 บริเวณพื้นที่ดอน

- 1) พืชไร่ที่นิยมปลูก ได้แก่ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ มันสำปะหลัง อ้อย
- 2) ไม้ยืนต้นที่นิยมปลูก ได้แก่ ยางพารา ปาล์มน้ำมัน สัก

ดังรายละเอียดในรูปที่ 4-2

เดือน ชนิดพืช	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
บริเวณพื้นที่ลาดชัน												
ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์						ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์						
ยางพารา	ยางพารา											
บริเวณพื้นที่ราบลุ่ม												
ข้าวนาปี						ข้าวนาปี						
ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์						ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์						
อ้อยโรงงาน	อ้อยโรงงาน				อ้อยโรงงาน							
มันสำปะหลัง												
บริเวณพื้นที่ดอน												
พืชไร่	ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ มันสำปะหลัง อ้อย											
ไม้ยืนต้น	ยางพารา ปาล์มน้ำมัน สัก											

รูปที่ 4-2 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน ตำบลป่าแดง อำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก

บทที่ 5

การประเมินคุณภาพที่ดิน

5.1 หลักการประเมินคุณภาพที่ดินด้านกายภาพ

การประเมินคุณภาพที่ดินหรือการประเมินความเหมาะสมของที่ดิน สอดคล้องตามหลักการของ FAO Framework ค.ศ. 1983 ซึ่งการประเมินคุณภาพที่ดินด้านกายภาพ เป็นการประเมินศักยภาพของที่ดินว่าที่ดินนั้นๆเหมาะสมมากหรือน้อยเพียงใดสำหรับการใช้ที่ดินประเภทต่างๆ หรือการปลูกพืชต่างๆ โดยพิจารณาจากสภาพแวดล้อมที่มีผลต่อการเจริญเติบโตของพืช สมบัติดินที่ได้จำแนกไว้ในแต่ละตำบล ร่วมกับการจัดการพื้นที่ เช่น ระบบชลประทาน พื้นที่ยกทรง การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เป็นต้น และนอกจากนี้พิจารณาความต้องการปัจจัยต่อการปลูกพืชแต่ละชนิด สอดคล้องตามหลักการของ FAO ได้แก่ ความต้องการด้านพืช ความต้องการด้านการจัดการ ความต้องการด้านการอนุรักษ์ (บัณฑิต และคำณ, 2542) รายละเอียดดังตารางที่ 5-1

ระดับความเหมาะสมของที่ดินได้จากการสังเคราะห์ข้อมูลดิน การจัดการที่ดิน หรือดินที่มีลักษณะเฉพาะที่เกิดขึ้นตามสภาพภูมิประเทศ (ซึ่งจะเรียกรวมว่าหน่วยที่ดิน) ลักษณะภูมิอากาศ พิจารณาร่วมกับระดับความต้องการปัจจัยต่อการเจริญเติบโตของพืชแต่ละชนิด หลังจากนั้นดำเนินการประเมินคุณภาพที่ดิน ซึ่งสามารถจำแนกระดับความเหมาะสมของที่ดินได้เป็น 4 ชั้น ได้แก่ เหมาะสมสูง (S1) เหมาะสมปานกลาง (S2) เหมาะสมเล็กน้อย (S3) และไม่เหมาะสม (N) โดยที่

S1: ไม่มีข้อจำกัดด้านที่ดินตามปัจจัยที่ใช้พิจารณา

S2: มีข้อจำกัดด้านที่ดินที่แก้ไขได้ง่ายหรือข้อจำกัดอาจไม่ส่งผลกระทบต่อการเจริญเติบโตของพืชอย่างชัดเจน

S3: มีข้อจำกัดด้านที่ดินที่แก้ไขได้ยาก ควรปรับเปลี่ยนการผลิตเป็นพืชชนิดอื่นหรือกิจกรรมอื่น (ส่วนใหญ่เป็นลักษณะทางกายภาพ)

N: มีข้อจำกัดที่พัฒนาหรือปรับปรุงที่ดินได้ยากมาก หากจะดำเนินการพัฒนาหรือปรับปรุงต้องใช้ต้นทุนสูงหรือเครื่องจักรขนาดใหญ่ แนะนำให้ปรับเปลี่ยนการผลิต

ตารางที่ 5-1 ตัวอย่างการประเมินคุณภาพที่ดินด้านกายภาพของประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน

คุณภาพที่ดิน (Land Quality)	คุณลักษณะที่ดินตัวแทน (Land Characteristics)	ระดับความ เหมาะสม (Land Suitability Rating)
1. ความเหมาะสมด้านความต้องการด้านพืช (Crop Requirements)		
1.1. การหยั่งลึกของรากพืช (r)	ความลึกของดิน	S1
1.2. ความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช (m)	ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยในรอบปี	S2m
1.3. ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจน ต่อรากพืช (o)	สภาพการระบายน้ำของดิน	S2o
ความเหมาะสมรวมด้านความต้องการด้านพืช (Crop Requirements)		S2om
2. ความเหมาะสมด้านความต้องการด้านการจัดการ (Management Requirements)		
2.1. สภาพการเขตกรรม (k)	ชั้นความยากง่ายในการ เขตกรรม (ดินบน)	S1
2.2. ศักยภาพการใช้เครื่องจักรกล (w)	ความลาดชันของพื้นที่	S3w
ความเหมาะสมรวมด้านความต้องการด้านการจัดการ (Management Requirements)		S3w
3. ความเหมาะสมด้านความต้องการด้านการอนุรักษ์ (Conservation Requirements)		
3.1 ความเสียหายจากการกัดกร่อน (e)	ความลาดชันของพื้นที่	S3e
ความเหมาะสมรวมด้านความต้องการด้านการอนุรักษ์ (Conservation Requirements)		S3e
ความเหมาะสมด้านกายภาพของประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดินใน แต่ละหน่วยที่ดินโดยรวม		S3ew

5.2 พืชเศรษฐกิจที่สำคัญของตำบล

พืชเศรษฐกิจหลักและพืชทางเลือกของตำบล ได้แก่ ข้าว ข้าวโพด มันสำปะหลัง อ้อย สัก เงาะ พืชผัก

5.3 ระดับความเหมาะสมของที่ดิน

การประเมินคุณภาพที่ดินของพืชเศรษฐกิจหลักและพืชทางเลือก ตำบลป่าแดง อำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก ได้ผลการประเมินคุณภาพที่ดิน ดังตารางที่ 5-2

ตารางที่ 5-2 ชั้นความเหมาะสมทางกายภาพของดิน ตำบลป่าแดง อำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก

หน่วยที่ดิน	ข้าว	ข้าวโพด	มันสำปะหลัง	อ้อย	สักร	เงาะ	พืชผัก
Chp-fsi-silA	S2on	S2on	S2on	S2ons	S2n	S2ons	S2n
Chp-fsi-silB	S2ewons	S2ons	S2ons	S2ons	S2ns	S2ons	S2ns
Chp-fsi-silB*	S2ewon	S2on	S2on	S2ons	S2n	S2ons	S2n
Ckr-gm-slA/b	S2ons	S2ons	S2ons	S2ons	S2ns	S2ons	S2ns
Ckr-gm-slB/b	S2ewon	S2on	S2on	S2ons	S2n	S2ons	S2n
Ct-br-lB	S3o	S2r	S2r	S2rs	S3r	S3r	S2r
Ct-br-lC	S3ewo	S2er	S2er	S2ers	S3r	S3r	S2er
Nbn-slA	S2s	S3o	N	S2os	S3o	S3o	N
Png-d,mw-slB	S2ewon	S2on	S2on	S2ons	S2rn	S2rons	S2n
Png-fsi,br-silB	S3o	S2rns	S2rns	S2rns	S3r	S3r	S2rns
Png-fsi,br-silB*	S3o	S2rn	S2rn	S2rns	S3r	S3r	S2rn
Png-lsk-slB	S3o	S3r	S3r	S3r	N	N	S3r
Png-lsk-slC	S3ewo	S3r	S3r	S3r	N	N	S3r
Png-slC	S3ewo	S2ern	S2ern	S2erns	S3r	S3r	S2ern
Png-vd,br-slB	S3o	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns
Png-vd,fsi-lB	S3o	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns
Png-Wk-slC	S3ewo	S3r	S3r	S3r	N	N	S3r
Ptc-fl-slB	S3o	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns
Ptc-fl-slB*	S3o	S2n	S2n	S2ns	S2n	S2ns	S2n
Ptc-fl-slC	S3ewo	S2en	S2en	S2ens	S2n	S2ns	S2en
Ptc-gm,fl-slA/b	S2on	S2on	S2on	S2ons	S2n	S2ons	S2n
Ptc-md,fl-slC	S3ewo	S2ern	S2ern	S2erns	S3r	S3r	S2ern
Ptc-md,fl-slD	N	S3e	S3e	S3e	S3r	S3r	S3e
Ptc-mw,br-slB	S2ewon	S2on	S2on	S2ons	S2n	S2ons	S2n
Ptc-mw,fl,br-slB	S2ewon	S2on	S2on	S2ons	S2n	S2ons	S2n
Ptc-slB	S3o	S2n	S2n	S2ns	S2n	S2ns	S2n
Ptc-slC	S3ewo	S2ens	S2ens	S2ens	S2ns	S2ns	S2ens

ตารางที่ 5-2 (ต่อ)

หน่วยที่ดิน	ข้าว	ข้าวโพด	มันสำปะหลัง	อ้อย	สัก	เงาะ	พืชผัก
Ptc-slC*	S3ewo	S2en	S2en	S2ens	S2n	S2ns	S2en
Pu-d,fl-slC	S3ewo	S2ens	S2ens	S2ens	S2rns	S2rns	S2ens
Pu-md-slB	S3o	S2rns	S2rns	S2rns	S3r	S3r	S2rns
Pu-mw,br-slB	S2ewons	S2ons	S2ons	S2ons	S2ns	S2ons	S2ns
Pu-slB	S3o	S2n	S2n	S2ns	S2n	S2ns	S2n
Sn-Ct-silB	S3o	S2r	S2r	S2rs	S3r	S3r	S2r
Sn-lb,br-silB	S3o	S2n	S2n	S2sn	S2n	S2sn	S2n
Sn-lb,d,mw-silB	S3o	S2n	S2n	S2sn	S2rn	S2rsn	S2n
Suk-hb-slB	S3o	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns
Suk-slB	S3o	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns
Suk-slB*	S3o	S2n	S2n	S2ns	S2n	S2ns	S2n
Suk-slC	S3ewo	S2ens	S2ens	S2ens	S2ns	S2ns	S2ens
Th-fsi-silA	S1	S3o	N	S2os	S3o	S3o	N
Wi-fsi-silB	S2ewo	S2o	S2o	S2os	S1	S2os	S1
Wi-gm,fsi-silA	S2os	S2os	S2os	S2os	S2s	S2os	S2s
Wi-gm,fsi-silA*	S2o	S2o	S2o	S2os	S1	S2os	S1
Wi-gm-clA/b	S2o	S2o	S2o	S2os	S1	S2os	S1
Wi-siclB	S2ewo	S2o	S2o	S2os	S1	S2os	S1
Wk-slC-RC	S3ewo	S3r	S3r	S3r	N	N	S3r
Wk-slD	N	S3er	S3er	S3er	N	N	S3er
Wk-slE	N	N	N	N	N	N	N

หมายเหตุ: * หมายถึง หน่วยแผนที่ดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ของดินต่างจากหน่วยแผนที่ดินเดียวกัน

ความหมายของสัญลักษณ์แสดงข้อจำกัดชั้นความเหมาะสม

e = ความเสียหายจากการกัดกร่อน

w = ศักยภาพการใช้เครื่องจักร

r = สภาวะการหยั่งลึกของราก

s = ความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร

o = ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช

n = ความจุในการดูดซับธาตุอาหาร

บทที่ 6

แผนการใช้ที่ดิน

6.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อจัดทำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล

ตามที่กรมพัฒนาที่ดินได้จัดทำแผนปฏิบัติการราชการกรมพัฒนาที่ดินระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566-2570) เพื่อให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ คือ “เป็นองค์กรอัจฉริยะทางดิน เพื่อขับเคลื่อนการใช้ที่ดินอย่างเหมาะสม 15 ล้านไร่ ภายในปี 2570” ซึ่งในส่วนของประเด็นการพัฒนาที่ 2 บริหารจัดการทรัพยากรดินและที่ดินด้วยชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง ซึ่งมีเป้าหมาย คือ การนำชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง ไปใช้ในการบริหารจัดการทางการเกษตร ในส่วนของตัวชี้วัด บริหารจัดการทรัพยากรดินและที่ดินบนพื้นฐานของชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง ร้อยละ 100 กลยุทธ์ที่ 2 ยกระดับแผนการใช้ที่ดินไปสู่การปฏิบัติ ได้กำหนดให้ ร้อยละของแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลที่จัดทำแล้วเสร็จทั่วประเทศ ภายในปี 2570 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80) เป็นตัวชี้วัดหนึ่งของกลยุทธ์ดังกล่าว

การวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลเป็นการวางกรอบและนโยบายการพัฒนาพื้นที่ให้เกิดการใช้ที่ดินอย่างสมดุลและยั่งยืน ซึ่งจะมีผลและความละเอียดและเฉพาะเจาะจงมากกว่าแผนการใช้ที่ดินระดับประเทศ ที่ใช้เป็นกรอบนโยบายการพัฒนาพื้นที่ระดับประเทศเป็นการกำหนดแนวทางใช้ที่ดินให้ตรงกับศักยภาพโดยเฉพาะทางด้านการเกษตร และนำไปสู่การกำหนดแผนงาน โครงการ กิจกรรม ที่มีความสอดคล้องกับสภาพพื้นที่ ทั้งนี้การใช้ขอบเขตการปกครองในระดับตำบลจะนำไปสู่การพัฒนาเชิงพื้นที่ที่มีเป้าหมายและทิศทางสอดคล้องตามบริบทของแต่ละตำบล และมีผู้รับผิดชอบโดยตรง คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งแผนการใช้ที่ดินในระดับที่ใหญ่กว่านี้อาจไม่สามารถนำมาใช้ปฏิบัติงานในระดับพื้นที่ได้อย่างเป็นรูปธรรมเนื่องจากเป็นแผนงานสำหรับนำไปใช้ปฏิบัติงานเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์ในภาพรวม

ทั้งนี้แผนการใช้ที่ดินเป็นผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลทางด้านกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคม โดยได้นำฐานข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ และข้อมูลปฐมภูมิจากการสำรวจภาคสนาม การศึกษาด้านกายภาพได้จากการวิเคราะห์สถานภาพของทรัพยากรธรรมชาติ อาทิ ทรัพยากรดิน ทรัพยากรน้ำ และทรัพยากรป่าไม้ ร่วมกับการพิจารณาลักษณะการใช้ประโยชน์ที่ดิน ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ในเขตป่าไม้ตามกฎหมาย เช่น เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตอุทยานแห่งชาติ เขตป่าสงวนแห่งชาติ และนโยบายของรัฐที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ที่มีมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการใช้ที่ดิน มติคณะรัฐมนตรีเรื่องการจำแนกการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ป่าไม้ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ เป็นต้น ประกอบกับการพิจารณาจากทิศทางตามกรอบนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดเขตการใช้ที่ดินภายในพื้นที่ตำบล เช่น ยุทธศาสตร์ของจังหวัด ร่วมกับความต้องการของท้องถิ่น สามารถกำหนดแนวทางการใช้ที่ดินตามศักยภาพของทรัพยากร เพื่อการรักษาคุณภาพของลักษณะทางนิเวศวิทยาและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ โดยคำนึงถึงสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของชุมชนในพื้นที่ ซึ่งข้อมูลนี้ส่วนหนึ่งได้มา

จากการวิเคราะห์ชุมชนแบบมีส่วนร่วม (PRA) ทำการสังเคราะห์ข้อมูลทุกด้านเพื่อให้ได้เขตการใช้ที่ดินที่เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่ต่อไป

6.2 แผนการใช้ที่ดิน

จากการวิเคราะห์ข้อมูลกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคม พบว่าแผนการใช้ที่ดินตำบลป่าแดง อำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก สามารถกำหนดออกเป็น 6 เขตหลัก ได้แก่ เขตป่าไม้ เขตเกษตรกรรม เขตประมง เขตปศุสัตว์ เขตชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง เขตแหล่งน้ำ เขตพื้นที่อื่น ๆ และเขตรักษาสมดุลของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีรายละเอียดดังนี้ (ตารางที่ 6-1 และรูปที่ 6-1)

6.2.1 เขตป่าไม้

เป็นเขตพื้นที่ที่อยู่ในเขตป่าตามกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรี ได้แก่ พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า อุทยานแห่งชาติ เขตป่าไม้ถาวร หรืออยู่ในพื้นที่ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำชั้นที่ 1A 1B หรือ 2 พื้นที่ในเขตนี้ส่วนใหญ่ยังคงสภาพเป็นป่าไม้ บางบริเวณได้ถูกนำไปใช้ประโยชน์ในรูปแบบที่ไม่เหมาะสม ไม่เป็นไปตามมาตรการหรือกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการใช้ประโยชน์ของที่ดินหรือทรัพยากรป่าไม้ของพื้นที่นั้น ๆ ประกอบด้วย 3 เขตรอง ได้แก่ เขตป่าไม้สมบูรณ์ เขตป่าไม้เสื่อมโทรม และเขตพื้นที่พืชรธรรมชาติ มีเนื้อที่ 26,194 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 40.66 ของเนื้อที่ตำบล มีรายละเอียดดังนี้

1) เขตป่าไม้สมบูรณ์ (สัญลักษณ์ 1100) มีเนื้อที่ 18,759 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 29.12 ของเนื้อที่ตำบล เป็นเขตที่อยู่ภายในเงื่อนไขดังกล่าวข้างต้น แต่มีสภาพการใช้ที่ดินปัจจุบันเป็นป่าไม้สมบูรณ์

2) เขตป่าไม้เสื่อมโทรม (สัญลักษณ์ 1200) มีเนื้อที่ 838 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 1.30 ของเนื้อที่ตำบล มีสภาพการใช้ที่ดินปัจจุบันเป็นป่าไม้ที่มีลักษณะเสื่อมโทรม

ซึ่งหากปล่อยไว้ตามธรรมชาติไม่มีการเข้าไปรบกวนอาจฟื้นตัวกลับมาเป็นป่าสมบูรณ์ได้ดังเดิม

3) เขตพื้นที่พืชรธรรมชาติ (สัญลักษณ์ 1300) มีเนื้อที่ 6,597 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 10.24 ของเนื้อที่ตำบล เป็นพื้นที่ที่มีการบุกรุก แฉ้วางพื้นที่ป่าไม้ และเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์พื้นที่เป็นอย่างอื่น ส่วนใหญ่เพื่อทำการเกษตร

6.2.2 เขตเกษตรกรรม

เป็นพื้นที่เกษตรกรรมซึ่งในที่นี้ คือ พื้นที่ที่อยู่นอกเขตที่มีการประกาศเป็นเขตป่าไม้ตามกฎหมาย ซึ่งรัฐได้กำหนดเป็นพื้นที่ทำกิน มีการออกเอกสารสิทธิ์ซึ่งรวมถึงพื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมด้วย เขตนี้รวมถึงการทำกิจกรรมภาคการเกษตรอื่นที่นอกเหนือจากการปลูกพืชด้วย ประกอบด้วย 4 เขตรอง ได้แก่ เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตต่ำ เขตประมง และเขตปศุสัตว์ มีเนื้อที่ 31,954 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 49.60ของเนื้อที่ตำบล มีรายละเอียดดังนี้

1) เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง พื้นที่เขตนี้มีศักยภาพในการผลิตรองจากเขตเกษตรกรรมชั้นดี ซึ่งแบ่งออกเป็น 1 ประเภท ได้แก่ เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง (ประเภทที่ 2) มีรายละเอียดดังนี้

(1) เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง (ประเภทที่ 2) เป็นเขตที่ทำการเกษตรโดยอาศัยน้ำฝนเป็นหลัก ซึ่งส่งผลให้มีข้อจำกัดต่อการเพาะปลูกพืชด้านความชื้นที่พืชนำไปใช้ประโยชน์ ในส่วนของที่ดินมีศักยภาพในการผลิตอยู่ในระดับสูงถึงปานกลาง และนอกจากนี้พบว่าดินในพื้นที่เขตนี้มีสมบัติที่เหมาะสมต่อการเพาะปลูกพืชแยกตามชนิดพืช มีรายละเอียดดังนี้

- เขตทำนา (สัญลักษณ์ 2221) มีเนื้อที่ 6,402 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 9.94 ของเนื้อที่ตำบล เป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพต่อการทำนาในระดับเหมาะสมเล็กน้อยถึงไม่เหมาะสม และปัจจุบันเกษตรกรมีการปลูกข้าวได้ปีละ 1 ครั้ง

- เขตปลูกไม้ผล (สัญลักษณ์ 2222) มีเนื้อที่ 861 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 1.34 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรปลูกไม้ผล ได้แก่ เงาะ ทุเรียน

- เขตปลูกไม้ยืนต้น (สัญลักษณ์ 2223) มีเนื้อที่ 3,788 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 5.88 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรปลูกไม้ยืนต้น ได้แก่ สัก และยางพารา

- เขตปลูกพืชไร่ (สัญลักษณ์ 2224) มีเนื้อที่ 6,301 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 9.78 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรปลูกพืชไร่ ได้แก่ ข้าวโพด อ้อย และมันสำปะหลัง

- เขตปลูกพืชทางเลือก (สัญลักษณ์ 2225) มีเนื้อที่ 114 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.18 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรปลูกพืชผัก

2) เขตเกษตรกรรม (ศักยภาพการต่ำ) พื้นที่เขตนี้ถูกกำหนดให้เป็นเขตเกษตรกรรม ที่ต้องมีการดำเนินการแก้ไขปัญหาที่เป็นข้อจำกัดของการใช้ที่ดินเพื่อเกษตรกรรมต่างๆ การทำการเกษตรในเขตนี้อาศัยน้ำฝนเป็นหลัก มีศักยภาพในการผลิตอยู่ในระดับเหมาะสมเล็กน้อยถึงไม่เหมาะสม พบปัญหาทางกายภาพของดินที่สำคัญหลาย เช่น เป็นดินตื้นซึ่งเป็นข้อจำกัดของการหยั่งรากพืชในการยึดลำต้นและการดูดซับธาตุอาหารพืชในดิน เนื้อดินเป็นทรายจัด ซึ่งมีผลต่อความสามารถในการอุ้มน้ำ เป็นพื้นที่มีความลาดชัน เป็นต้น จากข้อจำกัดการใช้ที่ดินดังกล่าวข้างต้นจึงจำเป็นต้องพัฒนาปรับปรุงและมีมาตรการเพื่อเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรในพื้นที่ให้สูงขึ้น รวมถึงการป้องกันไม่ให้เกิดสภาพแวดล้อมเสื่อมโทรมจากการใช้พื้นที่ มีรายละเอียดดังนี้

- เขตทำนา (สัญลักษณ์ 2310) มีเนื้อที่ 3,336 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 5.18 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรมีการปลูกข้าวได้ปีละ 1 ครั้ง

- เขตปลูกไม้ผล (สัญลักษณ์ 2320) มีเนื้อที่ 470 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.73 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรปลูกไม้ผล ได้แก่ เงาะ ทุเรียน

- เขตปลูกไม้ยืนต้น (สัญลักษณ์ 2330) มีเนื้อที่ 4,025 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 6.25 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรปลูกไม้ยืนต้น ได้แก่ สัก และยางพารา

- เขตปลูกพืชไร่ (สัญลักษณ์ 2340) มีเนื้อที่ 6,625 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 10.28 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรปลูกพืชไร่ ได้แก่ อ้อย ข้าวโพด และมันสำปะหลัง

- เขตปลูกพืชทางเลือก (สัญลักษณ์ 2350) มีเนื้อที่ 31 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.05 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรปลูกพืชผัก

3) เขตประมง (สัญลักษณ์ 2400) มีเนื้อที่ 36 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 0.06 ของเนื้อที่ตำบล เป็นเขตที่ทำกิจกรรมด้านการประมง

4) เขตปศุสัตว์ มีเนื้อที่ 108 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 0.07 ของเนื้อที่ตำบล ประกอบด้วย 2 เขตรอง ได้แก่ เขตโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ มีรายละเอียดดังนี้

1) เขตทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ (สัญลักษณ์ 2510) ปัจจุบันมีการปลูกหญ้าเลี้ยงสัตว์ มีเนื้อที่ 32 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 0.02 ของเนื้อที่ตำบล โดยชนิดของหญ้าที่พบ ได้แก่ หญ้าแพงโกล่า

2) เขตโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ (สัญลักษณ์ 2520) ปัจจุบันมีการสร้างโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ ประเภทต่าง ๆ มีเนื้อที่ 76 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.05 ของเนื้อที่ตำบล โดยประเภทของโรงเรือนที่พบ ได้แก่ โรงเรือนเลี้ยงวัว และแพะ

6.2.3 เขตชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง

มีเนื้อที่ 3,247 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 5.04 ของเนื้อที่ตำบลประกอบด้วย 3 เขตรอง ได้แก่ เขตชุมชน/สถานที่ราชการ และเขตอุตสาหกรรม/แหล่งรับซื้อผลผลิต และเขตการใช้พื้นที่เฉพาะ มีรายละเอียดดังนี้

1) เขตชุมชน/สถานที่ราชการ (สัญลักษณ์ 3100) มีเนื้อที่ 2,982 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 4.63 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันมีการใช้ที่ดินชุมชนและที่อยู่อาศัย มีทั้งประเภทชุมชนเมือง ชุมชนชนบท และที่ตั้งของสถาบันและสถานที่ราชการต่าง ๆ

2) เขตอุตสาหกรรม/แหล่งรับซื้อผลผลิต (สัญลักษณ์ 3200) มีเนื้อที่ 204 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.32 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเป็นแหล่งรับซื้อผลผลิตทางการเกษตรประเภทต่าง ๆ

3) เขตการใช้พื้นที่เฉพาะ (สัญลักษณ์ 3300) มีเนื้อที่ 61 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 0.09 ของเนื้อที่ตำบล

6.2.4 เขตแหล่งน้ำ

มีเนื้อที่ 300 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 0.47 ของเนื้อที่ตำบล ประกอบด้วย 2 เขตรอง ได้แก่ เขตแหล่งน้ำตามธรรมชาติ และเขตแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น มีรายละเอียดดังนี้

(1) เขตแหล่งน้ำตามธรรมชาติ (สัญลักษณ์ 4100) มีเนื้อที่ 115 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.18 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันมีสภาพการใช้ที่ดินเป็นลักษณะของแหล่งน้ำตามธรรมชาติ ได้แก่ ห้วย หนอง คลอง เป็นต้น

(2) เขตแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น (สัญลักษณ์ 4200) มีเนื้อที่ 185 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.29 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันมีสภาพการใช้ที่ดินเป็นแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น ได้แก่ สระเก็บน้ำ เป็นต้น

6.2.5 เขตพื้นที่อื่น ๆ (สัญลักษณ์ 5000)

มีเนื้อที่ 1,919 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 2.98 ของเนื้อที่ตำบล เป็นเขตที่มีลักษณะการใช้ที่ดินที่มีความเฉพาะ ได้แก่ ทุ่งหญ้า เป็นต้น

6.2.6 เขตรักษาสมดุของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สัญลักษณ์ 6000)

มีเนื้อที่ 531 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 0.82 ของเนื้อที่ตำบล มีการใช้ที่ดินเป็นป่าไม้ที่พบในพื้นที่เกษตรกรรม ซึ่งอยู่นอกเขตป่าไม้ตามกฎหมาย ส่วนใหญ่เป็นป่าปลูก ป่าชุมชน

ทั้งนี้ ในเขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตต่ำ สามารถพัฒนาใช้ประโยชน์ในกิจกรรมอื่นนอกภาคการเกษตร เช่น เป็นเขตอุตสาหกรรม หรือเขตชุมชนเมือง เป็นต้น และในการใช้ที่ดินทำการเกษตรต้องมีการวางแผนการผลิตและการเพาะปลูกที่ตอบสนองต่อสภาพพื้นที่และภูมิอากาศและเลือกชนิดพืชให้เหมาะสมกับที่ดิน

ตารางที่ 6-1 เขตการใช้ที่ดินตำบลป่าแดง อำเภอลำปาง จังหวัดพิจิตร

เขตการใช้ที่ดิน		เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
1) เขตป่าไม้		26,194	40.66
1100	เขตป่าไม้สมบูรณ์	18,759	29.12
1200	เขตป่าไม้เสื่อมโทรม	838	1.30
1300	เขตพื้นที่อนุรักษ์ธรรมชาติ	6,597	10.24
2) เขตเกษตรกรรม		32,237	49.67
2.1	เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง	17,466	27.12
-	เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง (ประเภทที่ 2)	17,466	27.12
2221	เขตทำนา	6,402	9.94
2222	เขตปลูกไม้ผล	861	1.34
2223	เขตปลูกไม้ยืนต้น	3,788	5.88
2224	เขตปลูกพืชไร่	6,301	9.78
2225	เขตปลูกพืชทางเลือก	114	0.18
2.2	เขตเกษตรกรรม (ศักยภาพต่ำ)	14,487	22.49
2310	เขตทำนา	3,336	5.18
2320	เขตปลูกไม้ผล	470	0.73
2330	เขตปลูกไม้ยืนต้น	4,025	6.25
2340	เขตปลูกพืชไร่	6,625	10.28
2350	เขตปลูกพืชทางเลือก	31	0.05

ตารางที่ 6-1 (ต่อ)

เขตการใช้ที่ดิน		เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
2.3 เขตประมง		36	0.06
2400	เขตประมง	36	0.06
2.4 เขตปศุสัตว์		248	0.38
2510	เขตทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์	162	0.25
2520	เขตโรงเรือนเลี้ยงสัตว์	86	0.13
3) เขตชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง		3,247	5.04
3100	เขตชุมชน/สถานที่ราชการ	2,982	4.63
3200	เขตอุตสาหกรรม/แหล่งรับซื้อผลผลิต	204	0.32
3300	เขตการใช้พื้นที่เฉพาะ	61	0.09
4) เขตแหล่งน้ำ		300	0.47
4100	เขตแหล่งน้ำตามธรรมชาติ	115	0.18
4200	เขตแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น	185	0.29
5) เขตพื้นที่อื่น ๆ		1,919	2.98
5000	เขตพื้นที่อื่น ๆ	1,919	2.98
6) เขตรักษาสมดุของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม		531	0.82
6000	เขตรักษาสมดุของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	531	0.82
ผลรวมทั้งหมด		64,429	100.00

หมายเหตุ: เนื้อที่คำนวณด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์

บทที่ 7

การขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดิน

7.1 ขั้นตอนการดำเนินงาน

ภายหลังการจัดทำแผนการใช้ที่ดินตำบลป่าแดง อำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลกแล้วจะต้องดำเนินการ ดังต่อไปนี้

7.1.1 จัดทำเป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณและกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะดำเนินการใน ปีงบประมาณ 2568 ถึง 2572

7.1.2 นำแผนการใช้ที่ดินตำบลป่าแดง ไปเสนอต่อเทศบาลตำบลป่าแดง เพื่อมีมติให้ความร่วมมือในกิจกรรมพัฒนาที่ดินดำเนินการกิจกรรมต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในแผน และได้รับการเชื่อมโยงสู่แผนพัฒนาตำบล

7.1.3 สถานีพัฒนาที่ดินพิษณุโลก เสนอเป้าหมายและงบประมาณให้รายงานมายังกรมพัฒนาที่ดิน

7.1.4 กรมพัฒนาที่ดินพิจารณาสนับสนุนงบประมาณกิจกรรมและโครงการตามเป้าหมายที่กำหนดในแผนการใช้ที่ดิน

7.1.5 สถานีพัฒนาที่ดินพิษณุโลก นำเสนอต่อที่ประชุมจังหวัด/อำเภอ เพื่อสร้างการรับรู้และประชาสัมพันธ์ให้หน่วยงานอื่น นำโครงการภายใต้หน่วยงานมาพัฒนาพื้นที่ตามแผนการใช้ที่ดินกำหนด

7.2 กิจกรรมที่จะดำเนินการของกรมพัฒนาที่ดิน

งบประมาณที่กำหนดไว้เป็นการประมาณเบื้องต้น อาจมีการเปลี่ยนแปลงตามที่ได้รับการจัดสรรให้ดำเนินการ (ตารางที่ 7-1)

7.2.1 เขตเกษตรกรรม

1) ดินขาดความอุดมสมบูรณ์/ดินตื้น มีแผนงาน/โครงการปรับปรุงบำรุงดิน ดังนี้

- (1) การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์
- (2) การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด
- (3) การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร
- (4) การรณรงค์ไถกลบตอซัง
- (5) การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงพื้นที่ดินกรด
- (6) ผลิตปุ๋ยหมัก
- (7) การส่งเสริมพัฒนาปรับปรุงบำรุงดิน (เกษตรกรทั่วไป/แปลงใหญ่)

2) การชะล้างพังทลายของดินมีแผนงาน/โครงการบริหารจัดการน้ำ ดังนี้

- (1) การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน
- (2) โครงการบริหารจัดการผลิตสินค้าเกษตรตามแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (Agri-Map)
- (3) จัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำในพื้นที่เสี่ยงภัยทางการเกษตร
- (4) ปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ

7.3 กิจกรรมที่จะดำเนินงานของหน่วยงานอื่น

การดำเนินงานของหน่วยงานอื่น อาจมีการเปลี่ยนแปลงตามเป้าหมายที่ทางหน่วยงานอื่นได้รับการจัดสรรให้ดำเนินการนั้น ๆ (ตารางที่ 7-2)

7.3.1 เขตเกษตรกรรม

1) เขตทำนา เขตปลูกพืชไร่ เขตปลูกไม้ผล และเขตปลูกไม้ยืนต้น

- 1) โครงการรณรงค์ไม่เผาตอซังข้าว (สำนักงานเกษตรอำเภอชาติตระการ)
- 2) โครงการขับเคลื่อนการดำเนินงานศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง (เทศบาลตำบลป่าแดง)
- 3) โครงการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร (สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอชาติตระการ)

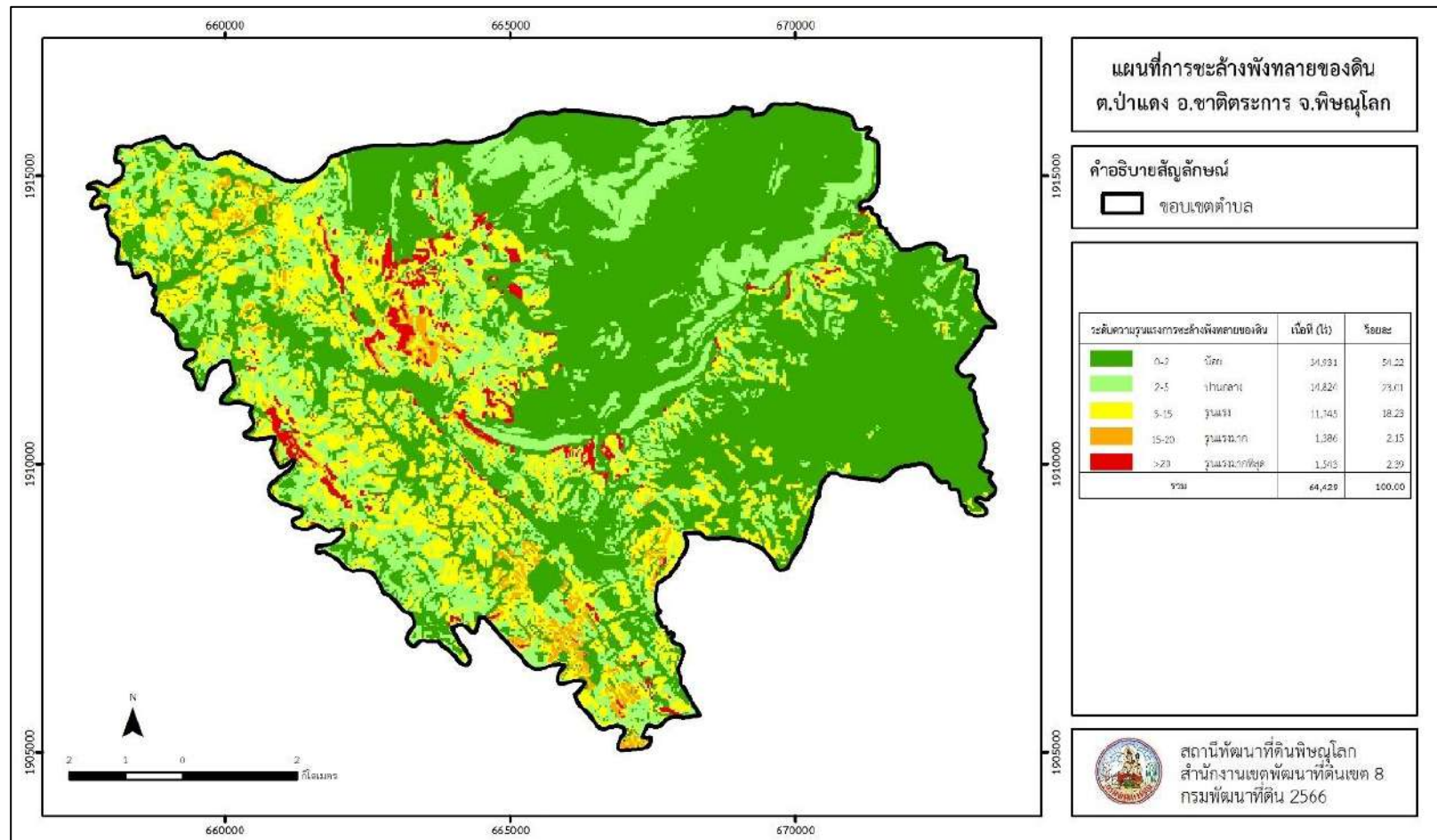
7.4 ความต้องการของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

จากการดำเนินการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนที่เทศบาลตำบลป่าแดง เมื่อวันที่ 1 สิงหาคม 2567 ความต้องการของประชาชนที่ต้องการให้ดำเนินการเกี่ยวกับแก้ปัญหาดินขาดความอุดมสมบูรณ์ ดินตื้น และการขาดแคลนน้ำ เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของชุมชนและการแก้ไขปัญหาเชิงพื้นที่ของตำบลป่าแดง กรมพัฒนาที่ดินได้วิเคราะห์เบื้องต้น ดังต่อไปนี้

ปัญหาของตำบลป่าแดง ในภาพรวมสรุปได้ว่า มีปัญหาสำคัญ 2 ประการ คือ (1) ปัญหาดินเสื่อมโทรม (2) ปัญหาการขาดแคลนแหล่งน้ำ ปัญหาดังกล่าวนี้นำส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของราษฎรในชุมชนโดยรวม

ในกรณีของปัญหาความเสื่อมโทรมของที่ดินนั้นจะรวมถึง (1) การชะล้างพังทลายของดิน (2) ดินขาดความอุดมสมบูรณ์ (3) ดินตื้น และ จากการวิเคราะห์ความลาดชันของตำบล (รูปที่ 7-1) ซึ่งมีเนื้อที่รวม 64,429 ไร่ นั้น พบว่า ระดับความลาดชันมากกว่า 20% มีจำนวน 1,543 ไร่ หรือร้อยละ 2.39 ระดับความลาดชัน 15-20% มีจำนวน 1,386 ไร่ หรือร้อยละ 2.15 ระดับความลาดชัน 5-15% มีจำนวน 11,475 ไร่ หรือร้อยละ 18.23 ระดับความลาดชัน 2-5% มีจำนวน 14,824 ไร่ หรือร้อยละ 23.01 มีที่ราบที่ระดับความลาดชัน 0-2% จำนวน 34,931 ไร่ หรือร้อยละ 54.22 จากการที่สภาพภูมิประเทศเป็นพื้นที่ลาดชันดังกล่าวนี้ ผลกระทบที่ตามมา คือ เกิดการสูญเสียดินที่มีความรุนแรงถึงรุนแรงมากที่สุดรวม 2,929 ไร่ หนาดินถูกชะล้างลงมาพื้นที่ด้านล่างจึงไปทับถมลำน้ำตามธรรมชาติ และอ่างเก็บน้ำ จนดินเลนไม่สามารถเก็บกักน้ำไว้ได้ เกิดปัญหาการขาดแคลนน้ำ ปัญหาความอุดมสมบูรณ์ของดินที่เกิดขึ้น เนื่องจากการใช้ที่ดินติดต่อกันเป็นเวลานานทำให้โครงสร้างของดินได้รับผลกระทบ ในพื้นที่ที่มีการไถพรวนด้วยเครื่องจักรกลติดต่อกันเป็นระยะเวลานานทำให้ดินแน่นน้ำและอากาศในดินสูญเสียไป ธาตุอาหารและอินทรีย์วัตถุมีปริมาณลดลงเนื่องจากพืชนำไปใช้และอินทรีย์วัตถุย่อยสลาย

ปัญหาการขาดแคลนน้ำ นอกจากเกิดจากการทับถมของตะกอนดินในแหล่งน้ำจนตื้นเขินแล้ว ยังมีสาเหตุมาจากประชากรเพิ่มขึ้น กิจกรรมที่ต้องใช้น้ำเพิ่มขึ้น ทำการเกษตรเพิ่มขึ้น รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ เช่น ปริมาณฝนน้อยกว่าปกติ ฝนทิ้งช่วง จนเกิดความแห้งแล้ง การขาดแคลนน้ำจึงเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง จำเป็นต้องวางระบบอนุรักษ์ดินและน้ำเพื่อกักน้ำในดิน คงความอุดมสมบูรณ์ เพื่อจัดหาน้ำให้แหล่งน้ำต้นทุน โดยวิธีการต่าง ๆ ให้เพียงพอแก่ความต้องการ

รูปที่ 7-1 การชะล้างพังทลายของดิน ตำบลป่าแดง อำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก

ตารางที่ 7-1 กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินในเขตเกษตรกรรมที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2568-2572

เขตการใช้ที่ดิน (เกษตรกรรม)	แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ (บาท)
1. เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพ	การปรับปรุงบำรุงดิน	366,125
การผลิตสูง (ประเภทที่ 2)	1. การตัวอย่างดินและวิเคราะห์ดินทาง	22,500
เนื้อที่ 17,466 ไร่	ห้องปฏิบัติการ	7,500
	2. การผลิต-จัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด	148,750
	3. การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด	680,000
	4. การจัดหาปุ๋ยโดโลไมท์	17,000
	5. การส่งเสริมการปรับปรุงพื้นที่ดินกรด	375
	6. การผลิตปุ๋ยหมัก	170,000
2. เขตเกษตรกรรม	การปรับปรุงบำรุงดิน	1,407,875
(ศักยภาพต่ำ)	1. การเก็บตัวอย่างดินและวิเคราะห์ดินทาง	52,500
เนื้อที่ 14,487 ไร่	ห้องปฏิบัติการ	
	2. การผลิต-จัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด	446,250
	3. การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด	22,500
	4. การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์	25,000
	5. การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร	97,500
	6. การรณรงค์ไถกลบตอซัง	100,000
	7. การจัดหาปุ๋ยโดโลไมท์	153,000
	8. การส่งเสริมการปรับปรุงพื้นที่ดินกรด	1,125
	9. การผลิตปุ๋ยหมัก	510,000
	การบริหารจัดการน้ำ	3,600,000
	1. การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นา	2,100,000
	2. โครงการบริหารจัดการผลิตสินค้าเกษตรตามแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (Agri – Map)	1,500,000

ตารางที่ 7-1 (ต่อ)

เขตการใช้ที่ดิน (เกษตรกรรม)	แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ (บาท)
2. เขตเกษตรกรรม (ศักยภาพต่ำ) เนื้อที่ 14,487 ไร่ (ต่อ)	<u>การชะล้างพังทลายของดิน</u>	4,400,000
	1. จัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำในพื้นที่เสี่ยงภัยทาง การเกษตร	3,200,000
	2. ปลุกหญ้าแฝกเพื่ออนุรักษ์ดินและน้ำ	1,200,000
รวมเขตเกษตรกรรม	1. การปรับปรุงบำรุงดิน	1,774,000
	2. การบริหารจัดการน้ำ	3,600,000
	3. การชะล้างพังทลายของดิน	4,400,000
	รวมแผนงาน/โครงการ	9,774,000

ตารางที่ 7-2 สรุปกิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นในเขตการใช้ที่ดิน

เขตการใช้ที่ดิน	กิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น
1. เขตเกษตรกรรม	1) โครงการรณรงค์ไม่เผาตอซังข้าว (สำนักงานเกษตร อำเภอชาติตระการ)
1.1 เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการ ผลิตสูง (ประเภทที่ 2) เนื้อที่ 17,466 ไร่	2) โครงการขับเคลื่อนการดำเนินงานศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ พอเพียง (เทศบาลตำบลป่าแดง)
1.2 เขตเกษตรกรรม (ศักยภาพต่ำ) เนื้อที่ 14,487 ไร่	3) โครงการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร (สำนักงาน พัฒนาชุมชนอำเภอชาติตระการ)

แผนการใช้ที่ดินตำบลป่าแดง อำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก

ตารางที่ 7-3 เป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณ ตำบลป่าแดง อำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก 5 ปี (พ.ศ. 2568-2572)

เขตการใช้ที่ดิน	งาน/โครงการ/กิจกรรม	หน่วย นับ	เป้าหมาย					รวม	งบประมาณ (บาท)					รวม	หน่วยงาน รับผิดชอบ
			2568	2569	2570	2571	2572		2568	2569	2570	2571	2572		
1. เขตเกษตรกรรมที่มี ศักยภาพการผลิตสูง และ เขตเกษตรกรรม(ศักยภาพ ต่ำ)	การปรับปรุงบำรุงดิน														
	1. การเก็บตัวอย่างดินและ วิเคราะห์ดินทางห้องปฏิบัติการ	ตัวอย่าง	100	100	100	100	100	500	15,000	15,000	15,000	15,000	15,000	75,000	พต.
	การผลิต-จัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ย สด	ตัน	4	4	4	4	4	20	119,000	119,000	119,000	119,000	119,000	595,000	พต.
	การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดิน ด้วยพืชปุ๋ยสด	ไร่	400	400	400	400	400	2,000	6,000	6,000	6,000	6,000	6,000	30,000	พต.
	การส่งเสริมการผลิตและการใช้ สารอินทรีย์	ราย	100	100	100	100	100	500	5,000	5,000	5,000	5,000	5,000	25,000	พต.
	การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้ สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทาง การเกษตร	กลุ่ม	6	6	6	6	6	30	19,500	19,500	19,500	19,500	19,500	97,500	พต.
	การรณรงค์เฝ้าติดตาม	แปลง	1	1	1	1	1	5	20,000	20,000	20,000	20,000	20,000	100,000	พต.
	การจัดหาปุ๋ยอินทรีย์	ตัน	10	10	10	10	10	50	34,000	34,000	34,000	34,000	34,000	170,000	พต.
	การส่งเสริมการปรับปรุงพื้นที่ดิน กรด	ไร่	20	20	20	20	20	100	300	300	300	300	300	1,500	พต.
	การผลิตปุ๋ยหมัก	ตัน	40	40	40	40	40	200	136,000	136,000	136,000	136,000	136,000	680,000	พต.

แผนการใช้ที่ดินตำบลป่าแดง อำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก

ตารางที่ 7-3 (ต่อ)

เขตการใช้ที่ดิน	งาน/โครงการ/กิจกรรม	หน่วยนับ	เป้าหมาย					รวม	งบประมาณ (บาท)					รวม	หน่วยงานรับผิดชอบ
			2568	2569	2570	2571	2572		2568	2569	2570	2571	2572		
1. เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูงและเขตเกษตรกรรม (ศักยภาพต่ำ) ต่อ	การบริหารจัดการน้ำ														
	การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นา	บ่อ	20	20	20	20	20	100	420,000	420,000	420,000	420,000	420,000	2,100,000	พด.
	โครงการบริหารจัดการผลผลิตสินค้าเกษตรตามแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (Agri – Map)	ไร่	150	150	150	150	150	750	300,000	300,000	300,000	300,000	300,000	1,500,000	พด.
	การชะล้างพังทลายของดิน														
	จัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำในพื้นที่เสี่ยงภัยทางการเกษตร	ไร่	200	200	200	200	200	1,000	640,000	640,000	640,000	640,000	640,000	3,200,000	พด.
	ปลูกหญ้าแฝกเพื่ออนุรักษ์ดินและน้ำ	ไร่	200,000	200,000	200,000	200,000	200,000	1,000,000	240,000	240,000	240,000	240,000	240,000	1,200,000	พด.
	กิจกรรมของหน่วยงานอื่น														
	โครงการรณรงค์ไม่เผาตอซังข้าว	หมู่บ้าน	หมู่ 1-12	หมู่ 1-12	หมู่ 1-12	หมู่ 1-12	หมู่ 1-12								สนง.เกษตรอำเภอ
	โครงการส่งเสริมแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร	หมู่บ้าน	หมู่ 1-12	หมู่ 1-12	หมู่ 1-12	หมู่ 1-12	หมู่ 1-12								พช.
	โครงการฝึกอบรมให้ความรู้พัฒนาประสบการณ์ด้านอาชีพและทัศนศึกษาดูงานตามแนวของเศรษฐกิจพอเพียง	หมู่บ้าน	หมู่ 1-12	หมู่ 1-12	หมู่ 1-12	หมู่ 1-12	หมู่ 1-12								อบต.ป่าแดง/ เทศบาลป่าแดง

หมายเหตุ : งบประมาณที่กำหนดไว้เป็นการประมาณเบื้องต้น อาจมีการเปลี่ยนแปลงตามที่ได้รับจัดสรรให้ดำเนินการ

เอกสารอ้างอิง

- กรมการปกครอง. 2567. รายงานสถิติจำนวนประชากรและบ้าน รายจังหวัด รายอำเภอ และรายตำบล (ณ เดือนธันวาคม พ.ศ. 2566). แหล่งที่มา: <https://stat.bora.dopa.go.th/stat/statnew/statyear/#/TableTemplate/Area/statpop>, 1 มีนาคม 2566.
- กรมการพัฒนาชุมชน. 2567. ข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) รายจังหวัด รายอำเภอ และรายตำบล ปี 2565. แหล่งที่มา : <https://ebmn.cdd.go.th/>, 25 กุมภาพันธ์ 2567.
- กรมทรัพยากรน้ำบาดาล. 2567. ปริมาณน้ำและจำนวนบ่อบาดาล ปี 2566. แหล่งที่มา: <http://app.dgr.go.th/newpasutara/xml/search.php>, 26 พฤษภาคม 2567.
- กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน. 2567. แผนที่สภาพการใช้ที่ดิน ปี 2566 (ไฟล์ข้อมูล). กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, กรุงเทพฯ.
- กองสำรวจดินและวิจัยทรัพยากรดิน. 2567. แผนที่ทรัพยากรดิน (ไฟล์ข้อมูล). กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, กรุงเทพฯ.
- กรมส่งเสริมการเกษตร. 2566. จำนวนครัวเรือนเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนเกษตรกร จำแนกรายจังหวัด รายอำเภอ และรายตำบล (ณ เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2567). แหล่งที่มา : <http://mvos2.gistda.or.th/>, 1 มีนาคม 2567
- กรมอุตุนิยมวิทยา. 2567. สถิติภูมิอากาศคาบ 30 ปี (พ.ศ. 2537-2566). กรมอุตุนิยมวิทยา กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม, กรุงเทพฯ.
- เทศบาลตำบลป่าแดง. 2567. วิสัยทัศน์ของตำบล. แหล่งที่มา : <https://www.padangmai.go.th/vision>, 1 มิถุนายน 2567.
- บัณฑิต ต้นศิริ และ คำนวณ ไทรพิภ. 2542. คู่มือการประเมินคุณภาพที่ดิน (Qualitative Land Evaluations) สำหรับพืชเศรษฐกิจ. กองวางแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, กรุงเทพฯ.

สถานีพัฒนาที่ดินพิษณุโลก
156 หมู่ 2 ตำบลชัยนาม
อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก
โทร. 055-009824

...